

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 4/2024

Cena \$ 2.50

APRIL 2024

Bazilika svatého Jiří na Pražském hradě

Bazilika svatého Jiří vznikla jako druhý kostel na Pražském hradě. Založil ji kolem roku 920 kníže Vratislav I., otec sv. Václava. Chrám byl vysvěcen až roku 925, když sem byly přeneseny z Tetína ostatky sv. Ludmily. Mlada, dcera knížete Boleslava I., bratra sv. Václava, vyjednala v Římě zřízení Pražského biskupství. To bylo z rozhodnutí biskupa sv. Wolfganga v roce 973 vyčleněno z řezenské diecéze. V téže době byla bazilika sv. Jiří rozšířena a přestavěna a byl při ní založen klášter benediktinek a první abatýši se stala Mlada.

Za obléhání Prahy Konrádem Znojemským roku 1142 kostel s klášterem vyhořel a při následné obnově dostal dnešní románskou podobu s hlavní apsidou a dvěma věžemi. Bylo to za abatýše Berty, která je označována za druhou zakladatelku kláštera. Další obnova probíhala v první polovině 13. století, kdy byla vedle kněžiště baziliky na jižní straně přistavěna kaple sv. Ludmily. Po vyměnění Přemyslovců a nástupu Lucemburků došlo ve 14. století ke gotické přestavbě baziliky i kláštera.

V této době vznikla i jezdecká socha sv. Jiří. Představuje světce jako jezdce na koni, rytíře v plátové zbroji a s kopím, který zabíjí draka. Stojí na členitém skalisku s reliéfem rostlin a drobných živočichů. Odlíli ji v roce 1373 bratři Martin a Jiří z Kluže. Je jednou z nejvýznamnějších českých gotických soch z bronzu. V 15. století byla umístěna na gotické kašně a počátkem 18. století byla vztyčena na novou kamennou barokní kašnu na třetím nádvoří Pražského hradu. Roku 1928 byla pro sochu v rámci úprav nádvoří vytvoře-

na moderní kašna z bronzu a žuly podle návrhu architekta Josipa Plečnika. Dnes je originál sochy vystaven v národní galerii v Jiřském klášteře a na nádvoří se nachází bronzová kopie sochy ze 70. let 20. století.

Klášter byl zpusťován za husitských válek a opět obnovován po návratu benediktinek za Zikmunda Lucemburského. Na začátku 16. století byl zbudován nový jižní portál. Při požáru roku 1541 bazilika opět vyhořela a při následných opravách byly nově vyzděny klenby a helmice věží. V období raného baroka ve druhé polovině 17. století získala bazilika dnešní výrazné západní průčelí a také celý klášter byl přestavěn. Počátkem 18. století byla ke kostelu přistavěna barokní kaple sv. Jana Nepomuckého. Při přestavbě kostela na přelomu 19. a 20. století mu byla vrácena románská podoba. V letech 1969-75 byl pak rekonstruován i klášter.

Kromě průčelí a některých prvků interiéru si kostel sv. Jiří uchoval svůj románský charakter. Je to trojlodní bazilika se dvěma věžemi umístěnými na východním konci obou bočních lodí, tam kde začíná čtvercové kněžiště, zakončené polokruhovou apsidou. Pod kněžištěm je trojlodní krypta. Severní, štihlejší věž se nazývá Eva, jižní, mohutnější věž, pak Adam.

Základní uspořádání trojlodí s úzkými bočními loděmi má svůj původ v 10. století. Po požáru roku 1142 vznikly arkádové ochozy nad bočními loděmi. Barokní průčelí bylo dostavěno koncem 17. století a je nejspíše dílem Francesca Carattího. Sochy na průčelí vytvořil Jan Jiří Bendl. Vlevo je socha princezny Mlady, která drží korunu jako symbol toho, že abatýše jiřského kláštera měly v pozdější době právo korunovat české královny. Vpravo je socha Vratislava I., který jako zakladatel drží model kostela. Nahoře ve štítě je reliéf zobrazující sv. Jiřího bojujícího s drakem. V letech 1718 až 1722 byla významným českým architektem Františkem Maxmiliánem Kaňkou přistavěna kaple svatého Jana Nepomuckého. Sochu světce s anděly nad vchodem vytvořil Ferdinand Maxmilián Brokoff. Dnešní vzhled, který do značné míry odpovídá podobě baziliky ve 12. století, dal bazilice v letech 1888 až 1918 významný puristický architekt Ludvík I. Ábler.

Kaple svaté Ludmily a část nástěnných maleb pochází z 12. století. Dosud jsou

Východní část baziliky sv. Jiří, vpravo presbytář, vlevo kaple sv. Ludmily

zachovány nástěnné malby Nebeského Jeruzaléma a postavy Ježíše Krista, Panny Marie a sv. Jana Evangelisty na klenbě kněžiště a kaple Panny Marie a v její apsidě.

Z hrobů významných osobností v bazilice sv. Jiří uvedme především zakladatele kostela knížete Vratislava I. († 921). Jeho tumba je z opukových desek a má nástavec ve tvaru domečku s gotickými malbami, kde je na východní straně zobrazen Vratislav I. držící model kostela a latinský nápis v překladu: „Zde leží blahoslavený Vratislav, otec svatého Václava, zakladatel tohoto kostela.“ Na západní straně je vyobrazena Mlada, jak předává biskupskou berlu prvnímu pražskému biskupu Dětmarovi.

Druhým, ještě významnějším hrobem je v kapli jižně od kněžiště hrob sv. Ludmily. Ta byla zavražděna na příkaz své snachy kněžny Drahomíry družiníky Tunnou a Gommonem na Tetině v roce 921. V roce 925 nechal sv. Václav její ostatky převést do baziliky sv. Jiří. Ve třetí čtvrtině 14. století, za vlády Karla IV., zde byla zřízena kamenná náhrobní tumba se sochou ležící světice se závojem kolem krku a stojících světců a světic v arkádových polích. Dílo vytvořili mistři Parléřovské huti.

Zpracováno podle wikipedie

Interiér baziliky sv. Jiří, vpravo je tumba zakladatele Vratislava I. († 921).

Obrázek na titulní straně:
Pohled na průčelí baziliky sv. Jiří

Svatý Jiří

Podstoupil mučednickou smrt na začátku 4. století v palestinském městě Lydda, blízko dnešního Tel Avivu. Nad jeho hrobem byla postavena basilika. Jeho úcta se brzo rozšířila po celém světě. Velmi známá Legenda aurea vypráví, že bojoval s drakem. To je symbolem boje proti starému pohanství a proti ďábelským útokům na církev. V dívce, kterou zachraňoval, vidí mnozí boj o záchranu lidské duše a víru. Jeho svátek se v našich zemích slaví 24.dubna.

Dobrý Boží bojovníku, svatý Jiří, stůj při nás!
V nebi mezi mučedníky, za slabé se přimlouváš.
Zpíváme dnes k chvále tvé, sloky písně oslavné.
V boji se zlem při nás stůj, i nám věrnost vyprošuj.

Sloužilš vládci pozemskému, nelekal ses nepřátel,
svoji sílu, svoje mládí pro svou vlast jsi nabízel.
Strach jsi rázně odrážel, v přísné kázni vydržel,
pro Ježíše ihned rád ochotens byl život dát.

Vypráví se, že jsi pannu, vysvobodil od draka,
tebe prosím o ochranu, ať mě ten Zlý nezláká.
V pokušení vytrvat, proti zlému bojovat,
duchovní drak nepřítel, ať je svržen do pekel.

Stal ses vzorem pro rytíře, v boji za čest zvítězil,
vzorem jsi nám ve své víře, nikdy jsi ji nezahladil.
Tyto ctnosti vypros nám, naším dětem, rodinám
v našem boji každý den, ať je Kristus oslaven.

Co slibuješ, tím pohrdám, říkáš rázně císaři,
já svou víru nezaprodám i smrt přijmu s kuráží
Hrozeb tvých se nebojím, s mocí Boží obстоjím,
Pán dá sílu vytrvat, víru věrně zachovat

Při mučení dal jsi příklad, jak má křesťan těžkost nést,
nenechal ses ničím zvíkat, za to ti dnes patří čest.
Bez reptání chceme též, svoje kříže věrně nést
osvědčit se v těžkosti, dojít k věčné radosti.

Velký svatý mučedníku, u Boha se přimlouvěj,
naš přemilý pomocníku, k statečnosti pomáhej,
ať jako ty věrní jsme, víry ať si vážíme,
chceme se učit od tebe, buď nám vzorem pro nebe.

*Píseň k sv. Jiří složil P. František Večeřa-Střížovský: 1926
Zpívá se na nápěv písně „K nebesům se orla vzletem“
Podle: <https://www.fatym.com>*

Socha sv. Jiří před katedrálou sv. Víta na třetím nádvoří Pražského hradu

Svatý Jiří,

jako voják vycvičený k boji jsi dokázal rozpoznat
a úspěšně odrážet úklady nepřítele,
který nám chce odebrat radost života věčného.
Vypros nám, abychom jako ty důvěřovali Ježíši Kristu,
našemu jedinému Pánu,
a dokázali se rázně postavit proti každému pokušení.
Uč nás ve zmatku světa překonávat strach, úzkost,
podezírání a nástrahy zlého.

Pomáhej nám,
ať se necháme vyzbrojit pokorou, láskou, důvěrou v Boží pomoc
a setrváním v naději.

Ať se vyvarujeme zbytečného a zbabělého kritizování
a odsuzování druhých.

Ať jsme ochotni pracovat pro sjednocování lidské rodiny
a denně znovu nasazovat všechny své síly
pro ochranu a růst Božího království.

Svatý Jiří,
přimlouvej se za nás, abychom neutíkali před zkouškami a příkořími,
ale abychom vytrvali v lásce Otce a Syna a s pomocí Ducha svatého
zvítězili nad naší slabostí a hříchem ve světě.
Amen.

Svatý Jiří, v bouřích času, jako ty chcem pevně stát,
dům na skále pravdy Boží s pomocí tvou budovat.
Kopím tvým je pevná víra, mečem Ducha vítězíš,
ze všech zbraní nejmocnější je však Spasitelův kříž.

Kde je láska, tam je obět', tam svůj život vlévá Pán
do všech srdcí, která se mu otvírají dokořán.
Svěřujeme naši obec tobě svatý patrone,
chraň a veď nás, z nebe žehnej naší farní rodině.

V každém bližním dej nám poznat Ježíšovy tváře jas,
rodinám dej ducha lásky, pokoj v soužití všech nás.
Jako ty ať přemáháme úklady bran pekelných,
pohled k tobě pozvedáme, slyš hlas dětí, přátel svých.

Pomoz vlasti, diecézi, biskupům a kněžím svým,
dej ať Boží lid se těší z darů, které dáváš jim.
Zesnulým dej slávu nebe, veď nás v zaslíbenou zem,
kde navěky budem tebe vidět v světle nebeském.

*Dodatek ke Kancionálu
pro olomouckou arcidiecézi z roku 2010 č.17*

LITURGICKÁ ČTENÍ

2.neděle velikonoční - 7.dubna 2024

1. ČTENÍ - Sk 4, 32-35

Čtení ze Skutků apoštolů.

Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo neřikal o ničem ze svého majetku, že je to jeho vlastní, ale měli všechno společné. Apoštolové vydávali s velkou působivostí svědectví o zmrtvýchvstání Pána Ježíše a na nich na všech spočívala velká milost. A tak nikdo u nich nežil v nouzi. Kdo měli totiž pole nebo dům, prodávali je a peníze za to stržené přinášeli a kladli apoštolům k nohám. Z toho se pak rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval.

2. ČTENÍ - 1 Jan 5, 1-6

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Každý, kdo věří, že Ježíš je Mesiáš, je narozen z Boha; každý, kdo miluje Boha Otce, miluje i toho, komu on dal život. Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání. Jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem. A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra. Kdo vítězí nad světem, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. A to dosvědčuje Duch, protože Duch je pravda.

EVANGELIUM - Jan 20, 19-31

Slova svatého evangelia podle Jana.

Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaražovali se. Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána!“ On jim však odpověděl: „Dokud neuvidím na jeho rukou jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“ Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Potom vyzval Tomáše: „Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebud' nevěřící, ale věřící.“ Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“ Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s virou abyste měli život v jeho jménu.

3.neděle velikonoční - 14.dubna 2024

1. ČTENÍ - Sk 3, 13-15. 17-19

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr promluvil k lidu: „Bůh Abrahámův, Izákův a Jakubův, Bůh našich praotců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy sice vydali a kterého jste se zřekli před Pilátem, ačkoli on rozhodl, že ho

propustí. Vy jste se zřekli Svatého a Spravedlivého a vyprosili jste si milost pro vraha. Původce života jste dali zabít, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých, a my jsme toho svědky. Já ovšem vím, bratři, že jste to udělali z nevědomosti, a stejně tak i vaši přední muži. Bůh to však dopustil, aby se tak splnilo, co předem oznámil ústy všech proroků, že jeho Pomazaný musí trpět. Obráťte se tedy a dejte se na pokání, aby vaše hříchy byly zahlazeny.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 2, 1-5a

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Moje milé děti! Toto vám píšu, abyste nehřešili. Zhřeší-li však někdo, máme přímluvcu u Otce: Ježíše Krista spravedlivého. On je smírou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za hříchy celého světa. Podle toho víme, že jsme ho poznali, když zachováváme jeho přikázání. Kdo tvrdí: „Znám ho“, ale jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravda. Kdo však jeho slovo zachovává, v tom je Boží láska opravdu přivedena k dokonalosti.

EVANGELIUM - Lk 24, 35-48

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Dva učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak Ježíše poznali při lámání chleba. Když o tom mluvili, stál on sám uprostřed nich a řekl jim: „Pokoj vám!“ Zděšili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušení a proč vám v mysli vystávají pochybnosti? Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a jen se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl. Dále jim řekl: „To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.“ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlášáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky. Hle, já vám pošlu toho, koho slibil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“

4.neděle velikonoční - 21.dubna 2024

1. ČTENÍ - Sk 4, 8-12

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr, naplněn Duchem svatým, řekl: „Přední mužové v lidu a starší! Když se dnes musíme odpovídat z dobrého skutku na nemocném člověku, kým že byl uzdraven, tedy ať to víte vy všichni a celý izraelský národ: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, ale kterého Bůh vzkřísil z mrtvých: skrze něho stojí tento člověk před vámi zdravý. On je ten kámen, který jste vy stavitelé odhodili, ale z kterého se stal kámen nárožní. V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 1-2

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hledte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.

EVANGELIUM - Jan 10, 11-18

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl: „Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. Kdo je najatý za mzdu a není pastýř a jemuž ovce nepatří, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a dává se na útěk - a vlk je uchvacuje a rozhání - vždyť kdo je najatý za mzdu, tomu na ovcích nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádo, jen jeden pastýř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život a zase ho přijmu nazpátek. Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc ho zase přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce.“

5.neděle velikonoční - 28.dubna 2024

1. ČTENÍ - Sk 9, 26-31

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když přišel Šavel do Jeruzaléma, pokoušel se navázat styk s učedníky, ale všichni se ho báli. Nemohli uvěřit, že on je učedníkem. Ujal se ho však Barnabáš. Uvedl ho k apoštolům a vypravoval, jak Šavel viděl na cestě Pána, který s ním mluvil, a jak v Damašku neohroženě vystupoval ve jménu Ježíšově. Od té chvíle byl s nimi v Jeruzalémě stále ve styku a směle vystupoval ve jménu Páně. Také rozmlouval s helénisty a přel se s nimi. Ti mu však začali ukládat o život. Jakmile se to bratři dověděli, doprovodili ho dolů do Césareje a odtamtud ho vypravili do Tarsu. Církev měla pokoj v celém Judsku, Galileji i Samařsku. S úspěchem se vyvíjela, žila v bázni před Pánem a rostla přispěním Ducha svatého.

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 18-24

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy! Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a to uklidní před ním naše svědomí, když by nám něco vyčítalo, neboť Bůh ví všechno dokonaleji a lépe než naše svědomí. Milovaní, jestliže nás svědomí neobviňuje, dodá nám to radostné důvěry v Boha a dostaneme od něho všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho přikázání a konáme, co je mu milé. A to je to jeho přikázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám nařídil. Kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. A že v nás zůstává, poznáváme podle Ducha, kterého nám dal.

EVANGELIUM - Jan 15, 1-8

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla ovoce ještě více. Vy jste už čistí tím slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně - a hoří. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.“

6.neděle velikonoční - 5.května 2024

1. ČTENÍ - Sk 10, 25-26. 34-35. 44-48

Čtení ze Skutků apoštolů.

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: „Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.“ Tu se Petr ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestraní, ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.“ Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví cizími jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr řekl: „Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?“ Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby u nich zůstal ještě několik dní.

2. ČTENÍ - 1 Jan 4, 7-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jednorozemého Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

EVANGELIUM - Jan 15, 9-17

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám prikazuji: Milujte se navzájem!“

Nanebevstoupení Páně - 9.května 2024

EVANGELIUM - Mk 16,15-20

Zakončení svatého evangelia podle Marka.

Když se Ježíš naposled zjevil jedenácti apoštolům, řekl jim: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen. Ty, kdo uvěří, budou provázet tato znamení: v mém jménu budou vyhánět zlé duchy, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady do ruky, a když vypijí něco smrtelně jedovatého, neuškodí jim to; na nemocné budou vkládat ruce, a uzdraví se.“ Tak k nim Pán Ježíš mluvil. Potom byl vzat do nebe a zasedl po Boží pravici. Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znameními, která je provázela.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 25. března 2024

Politické události

Spor o Ukrajinu.

Fialův kabinet zrušil konzultace se slovenskou vládou

Mezivládní jednání se Slovenskem se po rozhodnutí českého kabinetu přerušují. Na tiskové konferenci 6. března krok oznámil premiér Petr Fiala (ODS), jako hlavní důvod uvedl rozdílné pohledy na zahraniční témata, především postoj Slovenska k válce na Ukrajině. Jeho slovenský protějšek Robert Fico (Smer) postup kritizoval, podle něj ohrožuje vztahy mezi Slováký a Čechy kvůli ješitnosti a dalším cílům, které se společného soužití netýkají. Historicky devátá společná konzultace se měla konat v dubnu.

„Nemůžeme zavírat oči nad tím, že v zásadní otázce, která se týká bezpečnosti Evropy, máme rozdílný pohled.“ vysvětlil podle ČT Fiala a připomněl, že bilaterální vztahy obou zemí pokračují.

Rozhodnutí podpořil i šéf české diplomacie Jan Lipavský (Piráti), který na sociální síti X podotkl, že Ukrajina je hrází proti ruskému vlivu v Evropě. „Pokud slovenská vláda svými vyjádřeními jde proti této politice, tak je to pro naši vládu zásadní problém a konzultace musíme odložit,“ dodal.

Naopak Fico zdůraznil, že jeho kabinet nebude nikdy vystavovat vzájemné vztahy podobným nástrahám. „Česko je ohroženo jen proto, že má zájem podporovat válku na Ukrajině, zatímco slovenská vláda otevřeně mluví o míru.“ prohlásil na facebookovém profilu.

Čeští představitelé sloven-

skému premiérovi vytýkají některé výroky. Například v projevu ke dvěma letům od začátku konfliktu řekl, že je ruský prezident Vladimir Putin falešně demonizován a že plánem Evropské unie je podpora vzájemného zabíjení Slovanů. Rozdílné pohledy zemí podtrhla schůzka ministrů zahraničí obou zemí Juraje Blanára (Smer) a Sergeje Lavrova na diplomatickém fóru v turecké Antalyi, které se konalo na začátku března.

Předseda Progresivního Slovenska, největšího slovenského opozičního hnutí, Michal Šimečka mluvil o obrovské ostudě a poškození vzájemných vztahů. „Je velmi smutné, do jaké situace nás pan Fico a Blanár dostali. Naši čeští partneři však chápou, že Slovensko je víc než Fico. To, co je mezi našimi zeměmi cenné, si nikdy nevezme,“ citovala ho ČTK. Prezidentka Zuzana Čaputová uvedla, že se bude snažit česko-slovenské vazby upevňovat.

Prezident Petr Pavel rozhodnutí respektuje a věří, že nebude dlouhodobé. Opozice s krokem naopak nesouhlasí. Předseda hnutí ANO Andrej Babiš řekl, že se vláda chová jako malé dítě, a snažil by se přesvědčit Slováký, aby změnili pozici. „Tohle je mezinárodní politika, ne dětské hřiště. Tam možná platí, že chová-li se někdo špatně, přestanete se s ním bavit,“ uvedl bývalý premiér na sociálních sítích.

První mezivládní konzultace mezi Českem a Slovenskem se konala v říjnu 2012 v Trenčíně a Uherském Hradišti. Později se uskutečnilo dalších sedm

jednání, poslední z nich loni v dubnu, kdy se setkaly vlády Petra Fialy a Eduarda Hegera v Trenčíně.

Macron navštívil Prahu.

Setkal se s Pavlem i Fialou, jednal o energetice

Francouzský prezident Emmanuel Macron v úterý 5. března navštívil Prahu. Po poledni jednal s českým prezidentem Petrem Pavlem, společně mluvili o nutnosti pomoci lidem ve válce a poté uctili památku obětí střelby na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Odpoledne se Macron setkal s premiérem Petrem Fialou (ODS) a navštívil česko-francouzské fórum.

Do Prahy se vrátil po roce a půl. Na Hradě zdůraznil, že Rusko nesmí ve válce na Ukrajině zvítězit. „Naše pohledy na složitou mezinárodní situaci i možná řešení se velice blíží,“ uvedl podle Novinek.cz na tiskové konferenci prezident Pavel.

Francouzská hlava státu podporuje návrh o pořízení dělostřelecké munice: „Česká iniciativa je velmi užitečná a budeme ji podporovat. Jde o to spojit naši práci, abychom byli efektivnější.“ Francie je tak jednou z osmnácti zemí, které zatím deklarovaly zájem na nákupu spolupracovat.

Macron se také setkal s premiérem Fialou (ODS) a diskutovali o energetice. Francouzská společnost EDF se totiž zapojila do tendru na stavbu nového bloku v jaderné elektrárně v Dukovanech.

Jednodenní návštěvu zakončil Macron vystoupením na česko-francouzském fóru právě na podporu EDF. Pronesl, že podle něj by společný projekt obou zemí mohl mít v budoucnu vliv na další rozvoj jaderné energetiky v Evropě: „Jsem přesvědčen, že to, co budujeme v oblasti jaderné

energetiky, je součástí česko-francouzského přátelství a není to jen o energetice nebo obchodu. Naše partnerství je strategickou výzvou pro celou Evropu.“

Česká republika 25 let v NATO

Dne 12. března se konaly oslavy 25. výročí, kdy se Česká republika stala v roce 1999 oficiálním členem Severoatlantické aliance (NATO). Česko přistoupilo společně s Maďarskem a Polskem a za 25 let členství se stalo důvěryhodným a spolehlivým spojencem, který je pevnou součástí nejsilnější politicko-vojenské organizace světa.

Smysl a cíle NATO jsou definovány v Severoatlantické smlouvě, podepsané 4. dubna 1949 ve Washingtonu D.C., která položila základy nejsilnější aliance v dějinách. Členové NATO se snaží předcházet konfliktům a udržovat mír pro téměř miliardu lidí. NATO představuje záruku bezpečnosti, svobody a prosperity. Závazek kolektivní obrany, podpořený existencí politicky a vojensky silné aliance, snižuje riziko napadení členského státu a vojenské konfrontace. Tato záruka společné kolektivní obrany znamená, že nemusíme budovat svou obranyschopnost samostatně. Připravujeme se na obranu systematicky společně s našimi aliančními spojenci. V případě napadení bychom se tedy bránili společně.

Přistoupení výše zmíněných třech zemí bylo prvním rozšířením NATO od konce studené války. Vstup České republiky do NATO byl klíčovým okamžikem v historii naší země, představoval naplnění hlavních cílů české zahraniční a bezpečnostní politiky v 90. letech. ČR společně s dalšími středoevropskými zeměmi usi-

lovala o členství v NATO po mnoho let.

Cílem vstupu do NATO bylo především stát se součástí aliance a získat tak bezpečnostní záruky spojené s členstvím v NATO. Dále také potvrdit příslušnost České republiky k politickému a bezpečnostnímu společenství západních demokratických zemí, což symbolizovalo „návrat na Západ“. To mělo podpořit demokratizaci země. Klíčové bylo vytvořit stabilní a bezpečné prostředí jako základ pro ekonomickou prosperitu České republiky. V neposlední řadě členství v NATO také symbolizovalo definitivní odvrácení se od vlivu Sovětského svazu / Ruska.

„Vstup České republiky do Severoatlantické aliance v březnu 1999 patří k spolu se vstupem do Evropské unie k nejvýznamnějším mezníkům novodobé historie našeho státu. Zvláště dnes, kdy Rusko svou agresivní politikou rozpoutalo dobovačnou válku na Ukrajině, pár set kilometrů od našich hranic, si musíme vážit bezpečí a jistoty, kterou nám členství v tomto obranném společenství dává,“ připomněla vedoucí Úřadu vlády Jana Kotlíková.

Čtvrtstoletí v NATO přineslo českým ozbrojeným silám řadu příležitostí a posílilo naše vojenské schopnosti. Díky členství v NATO máme přístup k nejlepšímu know-how, zkušenostem, operačním postupům a společnému výcviku s nejvyspělejšími armádami světa.

Máme tak přístup ke schopnostem, které bychom si sami nikdy nemohli dovolit. Příkladem jsou například letouny včasné výstrahy AWACS, kapacity letecké přepravy či schopnost tankování za letu. Jejichž pořízení dalece pře-

sahuje možnosti státu naší velikosti.

České ozbrojené síly jsou součástí většího celku a podílí se na zajišťování bezpečnosti celé Evropy a celého severoatlantického prostoru, od nichž je bezpečnost České republiky neoddelitelná.

<https://tvorimevropu.cz>

Prezident republiky udělil Billu Clintonovi řád T.G.M. I. třídy

Prezident republiky Petr Pavel v úterý dne 12. března 2024 ve 12.00 hodin na Pražském hradě udělil v souvislosti s výročí 25 let členství Česka v Severoatlantické alianci řád T.G.M. I. třídy 42. prezidentovi Spojených států amerických Williamu Jeffersonovi Clintonovi, a to za jeho zásadní roli při prosazování demokracie a stability ve střední a východní Evropě související s rozšířením NATO v roce 1999 o Česko, Polsko a Maďarsko. „Je mi velkou ctí, že Vám dnes mohu předat vysoké státní vyznamenání České republiky u příležitosti 25. výročí vstupu České republiky do NATO. Jste bezpochyby osobností, která se zapsala do novodobých dějin nejen České republiky, ale celého regionu,“ řekl prezident republiky.

www.hrad.cz

Ze Slovenska

První kolo prezidentských voleb na Slovensku

V sobotu 23. března se na Slovensku konalo první kolo prezidentských voleb. O hlasy voličů se ucházelo celkem devět kandidátů. Protože současná prezidentka Zuzana Čaputová již předem ohlásila, že znovu kandidovat nebude, stala se nová volba záležitostí pouze mužských kandidátů. Účast voličů byla 51,9 %. V prvním kole žádný z kandidá-

tů nezískal nadpoloviční většinu. Do druhého kola, které se bude konat 6. dubna podle očekávání postoupili dva nejúspěšnější kandidáti Ivan Korčok bývalý ministr zahraničí s 42,5 % a Peter Pellegrini současný šéf parlamentu, který získal 37 %. Třetí místo obsadil Štefan Harabin se značným rozdílem 11,7 %, následovali Krisztlán Forró 2,9 %, Igor Matovič 2,1 %, Ján Kubiš 2 %, Patrik Dubovský 0,7 %, Marian Kotleba 0,5 % a Milan Náhlík 0,1 %.

<https://domov.sme.sk/>

Ekonomika

Další protest zemědělců v Praze: před Úřadem vlády skončil hnůj

Do Prahy v krátkém čase znovu dorazily traktory. Zemědělci tak protestovali proti dosavadním krokům vlády a žádali mimo jiné větší podporu. Ministr Marek Výborný (KDU-ČSL), na jehož účet se ozývala hesla jako „Výborný do hnoje“ nebo „Demisi“, se nebránil další diskusi, na ultimáta však přistupovat nebude. Akce zkomplikovala dopravu v metropoli, především v okolí Letenských sadů. Tentokrát byl cílem demonstrantů Úřad vlády, před kterým jeden z účastníků hnojem zablokoval koleje, a porušil tak dohodu, že neomezí MHD.

Nespokojené farmáře svolaly do Prahy ve čtvrtek 7. března Agrární komora a Zemědělský svaz. Vadí jim především nedostatečná podpora zaměstnanosti na venkově, krácení prostředků pro životní pohodu zvířat a usilují, aby se zdanění půdy vrátilo na úroveň před konsolidačním balíčkem. Dále žádají od kabinetu, aby omezil import levných plodin ze zemí, které nemusí plnit stejné pod-

minky jako ty v Evropské unii, což ohrožuje konkurenceschopnost českých zemědělců.

Ministr Výborný řekl, že vláda o problémech ví a snaží se pomoci. „Znovu zopakuji to, že pro letošní rok je připraven balíček ve výši dvě miliardy korun, stejně tak pro rok 2025. To jsem jim řekl už v pátek,“ připomněl podle ČTK. Vymezil se také vůči výrokům některých představitelů zemědělských organizací. Podle něj už minulý týden sdělil jednoznačné kroky, na nichž se dohodl s premiérem Petrem Fialou a ministrem financí Zbyňkem Stanjурou (oba ODS). „Mrzí mě, že ty informace v úplnosti nepředávají dál svým členům, případně, že sdělují informace, které nejsou pravda,“ dodal.

„Já tomu rozumím tak, že současné vedení Agrární komory a Zemědělského svazu protestuje proti tomu, že vláda chce do zemědělství z peněz daňových poplatníků dát navíc dvě miliardy korun,“ reagoval Fiala. Dodal také, že tlaku a vydírání ustupovat nehodlá.

Kurzovní lístek

25. 3. 2024 (střed)

EUR, 1	25,370
Kanada, 1	17,274
USA, 1	23,441

Kultura

Předávání cen Českého lva ovládla Volha.

Hlavní cenu si odnesli Bratři

Poprvé v historii ovládl ceny České filmové a televizní akademie televizní seriál. Při předávání v pražském Rudolfinu proměnila minisérie Volha hned pět ze šesti nominací. Vítězem hlavní kategorie za nejlepší hraný celovečerní

film se stal snímek Bratři, ačkoliv měl pro 31. ročník nejvíce nominací, další sošky už v sobotu 9. března nezískal.

Za výkon v tomto seriálu si ocenění odnesli hned dva herci, v zastoupení nepřítomný Kryštof Hádek za hlavní roli a Tomáš Jeřábek za vedlejší. „Se mnou to blízcí nikdy neměli jednoduché,“ děkoval především rodině, přátelům a kolegům. Volha se prosadila ještě v kategoriích nejlepší kostýmy, masky a coby nejlepší seriál. Pětkrát uspěl také Bod obnovy režiséra Roberta Hloze: za zvuk, kameru, střih a scénografii, film měl úspěch i u diváků a odnesl si cenu fanoušků.

Darilo se i hororu Přišla v noci. Zvítězil v kategorii za nejlepší režii a Simona Peková si za svůj výkon odnesla cenu pro herečku v hlavní roli. Nejlepším hraným celovečerním filmem se stal snímek Bratři, z dalších čtrnácti nominací však další neproměnil. Za mimořádný přínos české kinematografii akademie vyznamenala kameramana Vladimíra Smutného, jenž má za sebou mnohé úspěšné projekty jako Kolja. Po strništi bos nebo Tmavomodrý svět. Za mimořádný počin v oblasti audiovizu ocenila polskou režisérku Agnieszkę Holland a producentku Šárku Cimbálovou.

Cenu Magnesia za nejlepší studentský film získala Darja Kaščejeva za snímek Electra. Pozornost vzbudila především její děkovná řeč, kde promluvila o pracovních podmínkách matek. „Kdybych se rozhodla, že budu matkou a budu muset zvládat dvě směny, točit a pečovat o dítě, budu zvládat obě stejně dobře? Proč vůbec musím vybírat mezi mateřstvím a tvorbou? Jen proto, že jsem se narodila s dělohou?“ řekla v proslovu.

Ten, protože překročil vymezený čas, ukončila výzva režiséra, což vyvolalo diskuse na sociálních sítích. Podle některých zasáhl necitlivě, podle jiných výchovně v duchu stanoveného času. Vymezený prostor pro děkování hlídal speciální pultík, který při překročení začal vypouštět dým. Ocenění také poslechli prosbu moderátora přenosu Marka Ebena a nepoužívali obvyklou frázi, že vítězství nečekali.

Návštěvníci si za památky připlatí, čekají na ně nové trasy i expozice

Na zelený čtvrtek, 28. března, začala nová návštěvnícká sezona v památkových objektech. Tentokrát se více zaměřuje na panovnícký rod Habsburků. Otevřely se zrekonstruované či úplně nové prohlídkové trasy a prostory, některé představil Národní památkový ústav na tiskové konferenci ve čtvrtek 7. března. Současně se po dvou letech zvyšuje vstupné, v průměru o 6 procent.

Cena se u základního okruhu u většiny památek zvedne o 20 nebo 40 korun, v Českém Krumlově, Lednici a na Karlštejně zaplatí návštěvníci o 60 korun víc. Důvodem je podle generální ředitelky Naděždy Goryczkové nižší příspěvek na provoz o 30 milionů. Projevil se také úbytek pracovníků a novelizace zákoníku, kdy instituce nyní musí vyplácet benefity i těm sezonním. Omezení otevírací doby nebo nabídky prohlídkových tras podle ředitelky však nehrozí: „Plně věřím, že veřejnost opatření pochopí a zvýšení vstupného ji od návštěvy neodradí. Naopak bude pokračovat její velký zájem, který přinese chybějící výnosy.“ Narážela tak na loňský úspěšný rok, kdy na objekty NPU zamířilo 4,2 milionu lidí.

Novinky čekají na příchozí na mnoha místech. V Litomyšli vysvětlí, proč je zámek na seznamu UNESCO, v červenci bude k vidění i historická kuchyň a zámecká věž, přestože obnova zámku bude stále pokračovat. Hrad Velhartice zavede turisty do doby konce husitských válek, kdy skrýval korunovační klenoty. Zámek Lysice zrekonstruoval zahradu včetně unikátní fikovny s posuvnou střechou. Novou prohlídkovou trasu zpřístupnili v kompletně obnoveném letohrádku Bellaria v českokrumlovské zámecké zahradě. Barokní lékárně s původním vybavením a dobovými herbárii budou moci lidé obdivovat v klášteře Zlatá Kozna.

Návštěvníci se už počmácté mohou vydat Po stopách šlechtických rodů, jak se jmenuje speciální projekt. Tentokrát se bude věnovat životu Habsburků v Čechách a na Moravě, a i on přinesl opravy a nové instalace. V Ploskovicích se znovuotevře hlavní prohlídková trasa s místnostmi tak, jak byly zařízeny pro císaře a českého krále Ferdinanda V. a jeho manželku. Konopiště nabídne od dubna do listopadu večerní prohlídky zaměřené na nejvýznamnější Habsburky včetně osobních předmětů rodiny Františka Ferdinanda d'Este. Zároveň tam v srpnu vyvrcholí sezóna Hradozámec-kou nocí. Třetím hlavním objektem cyklu se stane zámek Zákupy, letní sídlo již zmíněného Ferdinanda V.

Kůň Převalského se vrací do Kazachstánu je to i zásluhou pražské Zoo

Dříve se koně Převalského proháněli po stepích v celé Střední Asii, dnes jich žije ve volné přírodě díky ochranářům asi jen asi tisíc. Tento počet

chce zvýšit Zoo Praha, která v příštích několika letech plánuje do kazašské stepi Altyn Dala dopravit čtyřicet jedinců z různých evropských zahrad. První transport s osmi koňmi vyrazí už 3. června z letiště ve Kbelích a v Berlíně. Poslední divoký kůň na planetě se tak po více než 50 letech vrátí na jedno z míst, odkud pochází.

Projekt vznikl v úzké spolupráci s kazachstánskou vládou. Ta oslovila pražskou zoo jako dlouholetého vůdce plemenné knihy koně Převalského, memorandum o spolupráci obou zemí podepsal ředitel Miroslav Bobek v Astaně v dubnu minulého roku. Nová iniciativa navazuje na úspěšný návrat zmíněného druhu do západního Mongolska. Tam zoo v průběhu let 2011–2019 vypravila devět transportů, tehdy použila letouny české armády CASA, s nimiž počítá i teď.

Společně se Zoo Praha na návratu koní spolupracuje Asociace na ochranu biodiverzity v Kazachstánu nebo Frankfurtská zoologická společnost. „Díky jejich působení na místě už je toho hodně hotovo,“ řekl Bobek na tiskové konferenci v úterý 5. března. Ochránáři mohou například použít značnou část infrastruktury, kterou na místě vybudovali jejich předchůdci.

Koně si po příjezdu nejprve zvykají na nové prostředí, po vypuštění do přírody je pracovníci sledují. Jejich návrat má napravit místní ekosystémy, které se kvůli absenci velkých kopytníků stávají nefunkčními. Jejich přítomnost napomáhá šířit semena mnoha rostlin, dobře spásaná tráva také zabráňuje vzniku rozsáhlých požárů.

*Neoznačené zprávy
pracovány podle:
<https://carolina.fsv.cuni.cz>*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Papež František oslavil jedenáct let pontifikátu

Hlavou římskokatolické církve se stal argentinský jezuita Jorge Mario Bergoglio 13. března 2013 ve svých 76 letech jako první papež z amerického kontinentu.

Jorge Mario Bergoglio se narodil 17. prosince 1936 v Buenos Aires italským přistěhovalcům jako nejstarší z pěti dětí. Vystudoval chemicko-průmyslovou střední školu a v 21 letech vstoupil do jezuitského řádu. Později absolvoval filozofii a teologii v San Miguelu u Buenos Aires. Knězem byl vysvěcen v roce 1969. V letech 1973 až 1979 působil jako provinciál jezuitského řádu pro Argentinu; od roku 1980 do roku 1986 jako rektor jezuitské fakulty filozofie a teologie v San Miguelu. Biskupské svěcení přijal v roce 1992 a od roku 1998 až do svého zvolení papežem byl arcibiskup v Buenos Aires a primas argentinský. Kardinálem byl jmenován papežem Janem Pavlem II. v roce 2001. V letech 2005 až 2011 předsedal Argentinské biskupské konferenci. K favoritům papežské volby patřil Jorge Bergoglio už v roce 2005, kdy byl zvolen Joseph Ratzinger jako Benedikt XVI.

Papež František se stal prvním jezuitou v čele církve a prvním se jménem František. Neevropského papeže měla církev naposledy v osmém století. Jméno František přijal na počest italského svěťce jakožto člověka chudoby a míru. Zdůrazňuje, že církev je pro všechny bez výjimky a má sloužit především nemajetným a lidem žijícím na okraji společnosti. Vyjděte z izolace svých kostelů a kazatelů a služte chudým, vyzývá kněží a církevní hodnostáře.

A sám jde příkladem. Už v prvních letech v úřadu zřídil blízko Vatikánu místa, kde se mohou lidé bez domova osprchovat, oholit a nechat ostříhat. Uspořádal pro ně soukromou prohlídku Sixtinské kaple a v listopadu 2017 pozval 7000 bezdomovců na hostinu do Vatikánu. Na své první Velikonoce v pontifikátu sloužil mši Zeleného čtvrtka v nápravném zařízení pro mladistvé na předměstí Říma a během obřadu umyl a políbil nohy 12 delikventů, z nichž dvě byly dívky, což bylo ze strany papeže poprvé. V souvislosti s uprchlickou vlnou v polovině minulého desetiletí papež často hovořil o nutnosti pomáhat lidem přehajícím ze svých domovů. Na jaře 2016 sám poskytl ubytování několika rodinám, které utekly před válkou v Sýrii. František žije v Domě sv. Marty, kam se nastěhoval po odchodu z Buenos Aires. O rezignaci neuvažuje, ale vysvětluje, co by ho nakonec k odstoupení z úřadu vedlo: „Únava, která vám nedovolí vidět věci jasně. Nedostatek jasného úsudku a vyhodnocení situace. Možná také fyzické problémy. Vždy se na to ptám a nechávám si poradit. Jak se věci vyvíjejí? Myslíš, že mám pokračovat dál?... Ptám se lidí, kteří mě znají. A ti mi říkají pravdu: Pokračuj, jde to dobře. Ale prosím: křižte včas.“ Říká, že zranění kolena pro něj bylo fyzickým pokořením, za invalidní vozík se trochu styděl, ale koleno se hojí.

Při loučení vždy žádá o modlitbu. „Jsem si jistý, že se všichni modlí. Nevěřím říkám: modlete se za mě, a pokud se nemodlíte, pošlete mi dobré vlny. Jeden přítel ateista mi totiž píše: ...a já ti posílám dobré vlny. Je to sice pohanský způsob modlitby, ale je láskyplný. A milovat druhého je modlitba.“

Francouzští biskupové: Právo na potrat nepatří do ústavy!

Francouzská biskupská konference kritizuje schválení textu revize ústavy v Senátu, který do listiny základních práv vkládá záruku svobodného přístupu k potratům. „Na potraty, které jsou útokem na začínající život, nelze pohlízet výhradně z hlediska práv žen.“

Francouzští biskupové to uvedli v prohlášení, v němž uvádí, že se se

velkým zklamáním dozvěděli o schválení textu revize ústavy v Senátu, který do listiny základních práv vkládá záruku svobodného přístupu k potratům. Francouzská biskupská konference (CECF), která se obrací zejména k ženám v tísní, které zvažují možnost uchýlit se k interrupci, lituje, že v zahájené debatě nebyla zmíněna žádná podpůrná opatření pro ženy, které by si chtěly své dítě ponechat. „Vzhledem k tomu, že se objevují četné formy násilí na ženách a dětech, bylo by dobré, kdyby ústava naší země postavila ochranu žen a dětí do středu pozornosti. Francouzská biskupská konference bude dbát na ochranu rodičů, kteří se i v obtížných situacích rozhodnou ponechat si své dítě.“

Návrh, který do článku 34 francouzské ústavy vkládá svobodu na přerušení těhotenství, schválil nejprve Senát v prvním čtení a bez pozměňovacích návrhů: 267 hlasů pro, 50 proti. K definitivnímu schválení zákona došlo 4. března. Obě komory francouzského parlamentu odhlasovaly zanesení práva na potrat do ústavy drtivou většinou 780 ku 72 hlasům. Oceněno to bylo dlouhým potleskem vestoje. Francouzský prezident Emmanuel Macron, který změnu ústavy podporoval, výsledek hlasování přivítal, stejně jako organizace hájící práva žen. Hnutí proti interrupcím naopak krok odsoudily.

Vědci z Vatikánské observatoře vyvinuli novou metodu k pochopení velkého třesku

Dva vědci z Vatikánské astronomické observatoře dosáhli dalšího pokroku ve vývoji matematické metody pro pochopení raných okamžiků vesmíru. Jezuita P. Gabriele Gionti a P. Matteo Galaverni, kteří jsou zároveň fyziky a vědci, vyvinuli matematickou metodu, která pomáhá zkoumat rané okamžiky vesmíru. Nyní zveřejnili nové poznatky, že pomocí matematického triku mohou převést řešení fyzikálního problému z alternativní teorie gravitace do obecné teorie relativity Alberta Einsteina. Tento trik jim umožňuje podívat se na problém skrze dva různé matematické rámce: Jordanův a Einsteinův.

Kromě toho zjistili, že existuje zajímavá souvislost mezi alternativními teoriemi gravitace a zvláštním jevem zvaným "antigravitace". Tento objev by mohl pomoci pochopit gravitaci zcela novým způsobem a poskytnout nové poznatky o fungování vesmíru.

Pro oba je tato matematická analýza gravitace přesvědčivá. "Je opravdu fascinující snažit se pochopit fyzikální zákony v prvních okamžicích vesmíru. Je to způsob, jak přispět zodpovězení některých základních otázek: Kdo jsme, odkud jsme přišli, jaký je náš původ? Pro věřícího člověka je to navíc úžasná možnost interpretovat svůj výzkum jako objev nových stop či znamení krásy a elegance Boha při stvoření vesmíru, navzdory našim extrémně omezeným znalostem."

Vatikánská observatoř je vědecký výzkumný ústav, který podléhá přímo Svatému stolci. Její počátky sahají do roku 1578, kdy papež Řehoř XIII. požádal jezuitské astronomy a matematiky z Římské koleje, aby připravili reformu kalendáře, která byla vyhlášena v roce 1582. Hvězdárna fungovala nejprve přímo ve Vatikánu. Na počátku 30. let 19. století se obloha nad Římem stala v důsledku rostoucího elektrického osvětlení tak jasnou, že astronomové již nebyli schopni pozorovat slabší hvězdy. Proto Pius XI. rozhodl, aby byla observatoř přemístěna do jeho letního sídla v Castel Gandolfo. Observatoř provádí výzkum v různých oblastech astronomie a astrofyziky, včetně studia hvězd, galaxií, kosmologie a dalších oblastí vesmíru. Spolupracuje s renomovanými vědci z celého světa a snaží se podporovat dialog mezi vědou a náboženstvím.

Podle: <https://www.cirkev.cz/>

Před 750 lety zemřel sv. Tomáš Akvinský

V římskokatolické církvi patří sv. Tomáš Akvinský mezi třicet šest učitelů církve a platí za jednoho z největších teologů vůbec. Zemřel před 750 lety, 7. března 1274.

Svatý Tomáš Akvinský, zvaný andělský učitel, vynikajícím způsobem rozvinul Dominikovu

tuou po hledání pravdy. Ukázal, že člověk je schopen poznávat Boha svým rozumem a že mezi křesťanskou vírou a rozumem existuje přirozená harmonie.

Církev Tomáše dodnes pokládá za učitele myšlení a vzor teologického bádání. Jeho dílo, zahrnující komentáře Pisma svatého, komentáře Aristotelových spisů a závažná systematická pojednání, mezi nimiž vyniká Teologická suma, má zásadní význam pro dějiny filosofie a teologie.

Studium je pro Tomáše neodmyslitelnou součástí lidského života. Chápe jej v nejširším smyslu jako poznávání pravdy, lásku k pravdě. Důležitým pramenem studia je Písmo svaté, součástí studia je rozjímání a kontemplace pravdy. Studium nemá být samoučelné, má vést ke sdílení pravdy druhým – „contemplata aliis tradere“.

Svatý Tomáš se narodil v roce 1225 na hradě Rocca Sicca nedaleko Monte Casina v rodině hrabat z Akvina. Otec jej určil pro duchovní stav a v pěti letech ho poslal na vychování k benediktinům na Monte Casino. Tam Tomáš získal základní vzdělání a pokračoval ve studiu na univerzitě v Neapoli.

Přes odpor rodiny vstoupil v Neapoli do řádu sv. Dominika. Studoval pak v Paříži a Kolíně nad Rýnem pod vedením sv. Alberta Velikého. V roce 1252 začal vyučovat na pařížské univerzitě. V roce 1259 jej představení povolali do Říma jako generálního kazatele, ale už rok nato si jej vyžádal papež Urban IV. na svůj dvůr do Orvieta. V tomto období ustanovil papež svátek Božího Těla a sv. Tomáš k němu složil nádherné hymny.

V roce 1265 se sv. Tomáš vrátil do Říma a stal se regentem provinčního studia. Tři roky nato se musel znovu vrátit do Paříže, kde hájil profesory žebravých řádů proti jejich odpůrcům. Od roku 1272 řídil řádové studium v Neapoli. Na papežův příkaz se vydal v roce 1274 do Lyonu, kam byl svolán koncil. Zemřel však cestou v klášteře cisterciáků Fossa Nuova 7. března 1274.

Do seznamu svatých jej zařadil papež Jan XXII. 18. července 1323. Pius V. jej v roce 1567 prohlásil učitelem církve

a Lev XIII. patronem všech vysokých škol.

Jacques Maritain o sv. Tomášovi napsal: „Dílem sv. Tomáše bylo přivést do služeb Kristových všechny síly inteligence. Jeho svatost byla svatostí rozumu, osvíceného rozjímáním.“ Svým dílem vytvořil systém křesťanské filosofie i teologie, nemálo přispěl k porozumění s východními církvemi. Můžeme právem říci, že byl nejučenější mezi světci a nejsvětější mezi učenci.

Papež František v listu pro účastníky konference, která se konala v Římě u příležitosti 750. výročí od úmrtí Tomáše Akvinského uvedl:

„Svatý Tomáš Akvinský jistě nerozvíjel společenské vědy, jak je známe dnes. Přesto byl předchůdcem této moderní disciplíny, protože pro něj bylo zřejmé, což potvrdil i ve svém díle *Summa*, že lidská osoba jako Boží stvoření představuje nejdokonalejší věc v celé přírodě,“ uvádí papež František.

Svatý otec také zdůrazňuje pozornost, kterou učitel církve věnuje otázkám spravedlnosti. Ty podle něj dokládají jeho vliv na utváření moderního morálního a právního myšlení. Akvinský prosazuje vnitřní krásu a jednotu lidské osoby, jak ctností těla, tak ctností duše, které nám umožňují rozlišovat mezi pravdou a lží, mezi dobrem a zlem. To nazývá vrozenou schopností lidských bytostí rozlišovat, řídit nebo usměrňovat skutky k jejich konečnému cíli skrze lásku, jinak známou jako „přirozené právo“.

Papež František uvádí, že i dnes je nezbytné zohlednit v životě i ve společnosti to, co Akvinský nazývá naším přirozeným sklonem k poznávání pravdy o Bohu, abychom utvářeli sociální myšlení a politiku tak, aby podporovaly autentický lidský rozvoj jednotlivců a národů, a nikoli aby mu bránily.

Tomáš Akvinský jako křesťanský myslitel uznával působení "vykupitelské milosti", kterou Ježíš přinesl do lidského jednání, což má, jak poznamenává papež František, bohaté důsledky pro pochopení dynamiky pevného společenského řádu založeného na smíření, solidaritě, spravedlnosti a vzájemné ohleduplnosti. Papež zde cituje Benedikta XVI., který v encyklice *Caritas in veritate* stvrzuje, že muži a ženy se jako předměty Boží lásky stávají zase subjekty lásky (*caritas*) a jsou povoláni k tomu, aby tuto lásku projevovali ve službě spravedlnosti a obecnému dobru.

Jedná se o dynamiku přijaté a darované lásky, která podle Františka dala vzniknout sociální nauce církve. Svátý otec uzavírá postní myšlenku: vedle reflexe jsou vždy nutné praktické projevy křesťanské lásky. "Během svého pontifikátu se snažím zdůraznit gesto umývání nohou, které je nepochybně výmluvným symbolem Blahoslavenství a jeho konkrétním vyjádřením ve skutcích milosrdenství. Ježíš věděl, že pokud jde o inspiraci k lidskému jednání, jsou příklady důležitější než záplava slov."

Podle: <https://www.cirkev.cz/>

I v železných plicích bylo milující srdce

V 78 letech zemřel právník z Texasu Paul Alexander. Poté, co jako dítě přežil dětskou obrnu, ochrnul a nemoc mu znemožnila samostatné dýchání, ho lékaři umístili do kovového válce, díky kterému mohl dýchat a kde strávil 72 let svého života. Jeho vůle žít a ukázat hodnotu lidské existence i v extrémně těžkých podmínkách jsou odkazem, který daleko přesahuje jeho smrt.

Život může být více či méně snadný, ale někdy může přinášet těžké zkoušky. Může vás zranit, a dokonce i rozdrtit svou vahou. Ale vždy bude mít smysl. Život Paula Alexandra, který zemřel v Dallasu

ve věku 78 let, z nichž 72 strávil v železných plicích, svědčí právě o tom, že ať už vám život ponechá jakkoli úzký prostor, vždycky bude dost důvodů k lásce. V roce 1952 pětiletý Paul onemocněl dětskou obrnou. Vakcína proti této nemoci byla objevena o tři roky později. Během několika dní jeho tělo od krku dolů ztuhlo do naprosté nehybnosti a lékaři rodičům sdělili, že mu zbývá jen několik měsíců života. Umístili ho do železných plic, které mu umožnily dýchat. Dítě kupodivu nezemřelo a s velkou zarputilostí se mu podařilo naučit se speciální technice přijímat vzduch navzdory atrofii svalů. To mu později dalo šanci žít několik hodin denně mimo ocelový válec, který ho udržoval při životě. Byly to hodiny, které Paul zužitkoval skvělým způsobem: vystudoval, odmaturoval a poté složil zkoušky, aby se mohl stát právníkem. Vydal také autobiografii, což mu trvalo osm let, protože jediný způsob, jak mohl psát, bylo perem které držel v ústech a trpělivě přejížděl po listech malého sešitu.

Paul Alexander byl motivován hlubokou vírou v Ježíše Krista, kterou mu předali jeho rodiče. Na své železné plíce si nechal umístit kříž s nápisem "Neboť Bůh tak miloval svět" (Jan 3,16). V rozhovoru pro kanál YouTube, který zhlédly více než tři miliony lidí, zdůraznil, jak moc tato láska formovala jeho existenci. "Celý život jsem prožil s rodiči, mluvili se mnou o Boží lásce, což můžou být někdy jen hezká slova, ale když se vám dostane právě této lásky, pak je to opravdu mimořádný zážitek. Dar lásky si nenechal jen pro sebe, ale štědře jej rozdával. Blízcí přátelé ho popisují jako veselého člověka, který se rád smál. "Jeho energie byla tak

radostná a živá, že se stala nakažlivou," vzpomíná jeden z nich. Byl to tedy člověk, který ač se to vzhledem k jeho okolnostem může zdát paradoxní, miloval život a uměl si ho naplno užívat. V průběhu let si Paul uvědomil, že jeho svědectví může pomoci mnoha lidem trpícím nemocemi a hendikepy. Stal se bojovníkem za práva těchto lidí, vyprávěl svůj příběh a ukázal, že každý člověk, ačkoli nemůže dělat mnoho věcí, má jedinečnou hodnotu a nekonečný potenciál.

Stal se také výjimečným komunikátorem. Jeho kanál TikTok *Conversations with Paul* má více než 400 tisíc sledujících a každé jeho video okomentovalo mnoho lidí, často nemocných, kteří mu děkovali za to, že jim zvedl sebevědomí. V jednom z komentářů odpovídá na otázku Jak můžeš být tak pozitivní? "Být pozitivní je pro mě způsob života. Myslím si, že pokud jsou lidé pozitivní, nenechají se srazit životními těžkostmi. Ve svém životě jsem viděl mnoho lidí trpět a naučil jsem se, že člověk by je neměl nechat na holičkách, ale snažit se jim pomoci."

Život Paula Alexandra tak dával naději těm, kteří se s ním různými způsoby setkali, a bude ji dávat ještě dlouho, protože jeho život měl smysl. Slova Václava Havla nejlépe vystihují existenciální podobnost muže, který žil v železných plicích: "Naděje není optimismus ani přesvědčení, že to, co děláme, se podaří. Naděje je jistota, že to, co děláme, má smysl."

Podle italské sekce Vatican News
www.cirkev.cz

Neděle Božího milosrdenství

Druhá neděle velikonoční - svátek Božího milosrdenství

Na první neděli po Velikonocích se slaví Svátek Božího milosrdenství. Neděli Božího milosrdenství ustanovil papež Jan Pavel II. v den svatořečení polské řeholnice Faustyny Kowalské – 30. dubna 2000.

Právě sestra Faustyna se stala šířitelkou poselství o Milosrdenství určeném celému světu. „V tento den jsou otevřena všechna stavidla Boží, skrze něž proudí milosti; ať se žádná duše nebojí ke mně přiblížit, i kdyby její hříchy byly jak šarlat“ (Deníček, 699). Přípravou na svátek může být nověna, která spočívá v modlitbě korunky k Božímu milosrdenství. „V této nověně,“ slíbil Ježíš, „udělím duším veškeré milosti“ (Deníček, 796).

Bílá neděle "Dominica in albis" slavnost Božího milosrdenství (Benedikt XVI.)

Podle staré tradice se první neděle po Velikonocích - "druhá neděle velikonoční" nazývá Bílá neděle - "Dominica in albis". Tento den ti, kteří byli pokřtěni na Velikonoční viglii odkládali svůj bílý šat - symbol světla. Bílý oděv měli odložit, ale novou zář, která jim byla udělena, měli uvádět do své každodennosti. Plamen pravdy a dobra, který v nich Pán zažehnul, měli pečlivě střežit, aby tak do našeho světa vnášeli něco ze zářivosti a dobroty Boží.

Svatý otec Jan Pavel II. si přál, aby tato neděle byla slavena jako slavnost Božího milosrdenství: ve slovu "milosrdenství" spatřoval shrnutí a pro naši dobu nově interpretované celé tajemství Vykoupení. Žil pod dvěma diktátorskými režimy a byl ve styku s chudobou, nouzí a násilím, zakusil moc temnot, jimiž je sváděn svět i v této naší době. Zakusil však také, a to neméně silně, přítomnost Boha, který proti těmto silám staví svou naprosto odlišnou a božskou moc: moc milosrdenství. Milosrdenství klade meze zlu. Milosrdenstvím se vyjadřuje celá specifická přirozenost Boha, jeho svatost, moc pravdy a lásky. Stávejte se den po dni muži a ženami Božího milosrdenství! Milosrdenství je šatem světla, které nám Pán daroval křtem. Nesmíme dopustit, aby toto světlo zhaslo; naopak, musí v nás růst každým dnem a tak přinášet světu radostné poselství Boha.

Milosrdenství je jádrem evangelního poselství (Benedikt XVI.)

Během Jubilea 2000 ustanovil Jan Pavel II., aby se v celé církvi neděle po Velikonocích nazývala neděle Božího milosrdenství. Stalo se to v souvislosti s kanonizací Faustiny Kowalské, skromné polské sestry, která se narodila v roce 1905 a zemřela v roce 1938 a byla horlivou hlasatelkou Milosrdného Ježíše. Milosrdenství je skutečně jádrem evangelního poselství, je to vlastní jméno Boha, jeho tvář, kterou

zjevil Boha, jeho tvář, kterou zjevil ve Starém zákoně a plně v Ježíši Kristu, vtělená Láska stvořitele a vykupitele. Tato milosrdná láska také ozařuje tvář církve a zjevuje se jednak prostřednictvím svátostí, především prostřednictvím svátosti Smíření, jednak prostřednictvím skutků milosrdné lásky, jak společnými i individuálními. Všechno, co církev hlásá a koná, zjevuje milosrdenství, které Bůh člověku dává. Když církev znovu hlásá zapíranou pravdu nebo zrazené dobro, činí tak vždy na podnět milosrdné lásky, aby lidé měli život a měli jej v plnosti (Jan 10,10). Z Božského milosrdenství, které smiřuje srdce, přýští opravdový mír ve světě, mír mezi národy, kulturami a různými náboženstvími.

Tak jako sestra Faustina i Jan Pavel II. byl apoštolem Božího milosrdenství. ... Jeho dlouhý a mnohotvárný pontifikát má právě zde své jádro; celé jeho poslání v službě pravdě o Bohu a člověku a o míru ve světě se rekapituluje v tom, co sám řekl v roce 2002, při slavnostním otevření svatyně Božího milosrdenství: "Mimo Boží milosrdenství není jiného pramene naděje pro lidské bytosti." Jeho poselství, stejně jako poselství svaté Faustiny, přivádí ke Kristově tváři, nejplněšímu zjevení Božího milosrdenství.

Ježíš daroval svým učedníkům nepřemožitelnou jednotu, která je založená nikoli na lidských zdrojích, ale na Božím milosrdenství (Benedikt XVI.)

My katolíci tvoříme a máme se vnímat jako jedna rodina, jež ožívána stejným cítěním jako prvotní křesťanské společenství, o kterém se tuto neděli ve Skutcích apoštolů čte: "Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši" (Sk 4,32). Pravým středem a základem společenství prvních křesťanů byl Zmrtvýchvstalý Kristus. Evangelium totiž vypráví, že ve chvíli utrpení, kdy byl božský Mistr uvězněn a odsouzen k smrti, se učedníci rozutekli. Pouze Maria a ženy spolu s apoštolem Janem zůstali spolu a následovali ho až na Kalvárii. Zmrtvýchvstáním daroval Ježíš svým učedníkům novou jednotu, silnější než tu předchozí, nepřemožitelnou, protože založenou nikoli na lidských zdrojích, ale na Božím milosrdenství, které jim všem dalo pocítit, že jsou Od Něho milováni a že jim odpustil. Je to tedy milosrdná láska Boží, která pevně sjednocuje církev dnes jako včera a činí z lidstva jednu rodinu; božská láska, která prostřednictvím ukřižovaného a vzkříšeného Ježíše odpouští hříchy a vnitřně ji obnovuje. Můj milovaný předchůdce Jan Pavel II., inspirovaný tímto niterným přesvědčením, nazval tuto druhou neděli velikonoční, nedělí Božího Milosrdenství, a ukázal na vzkříšeného Krista jako na zdroj důvěry a naděje, když přijal duchovní poselství, které Pán předal svaté Faustíně Kowalské, shrnuté do invokace: "Ježíši, důvěřuji Ti!"

Radiovaticana.cz

Předvečer nedělní slavnosti Božího milosrdenství se Jan Pavel II. vrátil do Otcova domu

... Blížila se osmá hodina (v sobotu 2. dubna 2005) a já náhle pocítil potřebu sloužit mši svatou. A tak jsme také učinili spolu s kardinálem Marianem Jaworskim, arcibiskupem Stanisławem Ryłkem a dvěma polskými kněžími – Tadeuszem Styczeńem a Mieczysławem Mokrzyckim. Byla to mše svatá předjímající nedělní slavnost Božího milosrdenství, jež byla papeži tak drahá. Pokračovali jsme v četbě evangelia svatého Jana: „Ježíš přišel tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: ‘Pokoj vám!’“... V okamžiku svatého přijímání jsem mu jako viaticum podal do úst pár kapek Ježíšovy nejsvětější krve. Ve 21.37 jsme zjistili, že papež přestal dýchat. A na monitoru jsme viděli, jak jeho velké srdce po několika úderech přestalo bít. Profesor Buzzonetti se nad ním sklonil a s pohledem upřeným na nás zašeptal: „Vrátil se do Otcova domu.“ Někdo zastavil ručičky hodin. ...

*Podle knihy: Život s Karolem
Vzpomínky osobního sekretáře Jana Pavla II. Stanisław Dziwisz*

Tajemství křesťanské víry je patrně shrnuto ve slovu "milosrdenství" (papež František)

Papež František vydal 11.4. 2015 dokument ("bulu") Misericordiae Vultus, kterou vyhlásil mimořádný Svatý

rok Milosrdenství. Bula začíná slovy: „Ježíš Kristus je tváří Otcova milosrdenství. Tajemství křesťanské víry je patrně shrnuto v tomto slovu. Milosrdenství ožilo, stalo se viditelným a dosáhlo svého vrcholu v Ježíši Nazaretském. „Nekonečně milosrdný“ (Ef2,4) Otec poté, co zjevil Mojžíšovi svoje jméno „Boha milosrdného a milostivého, shovívavého, velmi laskavého a věrného“ (Ex34,6), dával nadále poznávat svoji božskou přirozenost různými způsoby a v mnoha dějinných momentech. V „plnosti času“ (Gal4,4), když bylo podle Jeho plánu spásy všechno připraveno, poslal svého Syna narozeného z Panny Marie, aby nám zjevil svoji lásku definitivně. Kdo vidí Jeho, ten vidí Otce (srov. Jan 14,9). Ježíš Nazaretský svým slovem, svými gesty a celou svojí osobou zjevuje Boží milosrdenství.“

Podle: www.pastorace.cz

KORUNKA K BOŽÍMU MILOSRDENSTVÍ

(modlí se na obyčejném růženci)

Na začátku:

Otče náš...
Zdrávas Maria...
Věřím v Boha...

Na zrnkách Otčenáše:

Věčný Otče, obětuji Ti Tělo a Krev, Duši i Božství Tvého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista, na smír za hříchy naše i celého světa!

Na zrnkách Zdrávasu:

Pro Jeho bolestné utrpení buď milosrdný k nám i k celému světu!

Na zakončení (tříkrát):

Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi a nad celým světem!

Ježíši, důvěřuji Ti!

*Podle webové stránky
Kongregace sester Matky Božího milosrdenství:
www.kmbm.cz*

Čtvrthodinka před Nejsvětější Svátostí

Sv. Antonín Maria Claret

Autorem této meditace je španělský světec Antonín Maria Claret. Narodil se roku 1807 v prosté rodině ve městě Sallent jako pátý z deseti dětí, původně pracoval jako tkadlec, r. 1829 vstoupil do semináře v Barceloně, kde byl o šest let později vysvěcen na kněze. Působil jako lidový misionář a napsal několik duchovních knih. Založil také kongregaci misionářů Neposkvrněného Srdce blahoslavené Panny Marie (klaretini).

Roku 1850 ho papež bl. Pius IX. jmenoval arcibiskupem v Santiagu na Kubě (tehdy španělské kolonii). Zde si získal lásku lidí svým asketickým způsobem života a dobročinností k nejchudším. Za epidemie cholery navštěvoval nemocné bez obav z nákazy, zpovídal, uděloval poslední pomazání a pomáhal i jako ošetřovatel. Nebojácně kázal proti svobodným zednářům a jiným nepřátelům Církve, kteří na něho zorganizovali celkem 15 atentátů, z nichž ten poslední roku 1857 mu způsobil vážné zranění. Atentátník se rozhodl světce zlikvidovat proto, poněvadž zavázal ve zpovědi jeho milenku, s níž žil, ačkoliv byl řádně ženat, k ukončení tohoto hříšného poměru. V důsledku uvedeného zranění se musel sv. Antonín vrátit do Španělska, královna Isabella II. si jej poté vybrala za svého zpovědníka. Při antiklerikální zednářské revoluci roku 1868 emigrovala do Paříže a světec s ní. Roku 1869 se účastnil I. vatikánského koncilu v Římě, tam vážně onemocněl a při cestě zpět zemřel roku 1870 v cisterciáckém klášteře Fontfroide ve Francii.

V uvedené meditaci jakoby hovoří Kristus k duši člověka, jenž přišel adorovat před vystavenou Velebnou svátostí.

Není nutno mnoho vědět, aby ses mi líbil – stačí, že mě velmi miluješ.

Takže zde se mnou mluv tak, jako bys mluvil s tvým nejlepším přítelem.

Chceš za někoho, o něco poprosit?

Řekni mi jeho jméno a potom mi pověz, co chceš, abych teď pro něho udělal. Vypros si mnoho, neváhej prosit. Mluv ke mně jednoduše a upřímně o chudých, které chceš utěšovat, o nemocných, které vidíš trpět, o zbloudilých, které toužíš vrátit na správnou cestu. Řekni mi o každém alespoň slovo.

A potřebuješ nějakou milost pro sebe?

Jestli chceš, napiš mi něco jako listinu se vším, co potřebuješ. Přijď a přečti ji v mé přítomnosti. Řekni mi otevřeně, že jsi snad pyšný, sobecký, nestálý, nedbalý... a potom mě popros, abych ti přišel na pomoc. Zbav se toho všeho s větším nebo menším úsilím, tak jak chceš. Nestyd' se! Je mnoho spravedlivých, mnoho svatých v nebi, kteří měli přesně ty stejné chyby. Ale oni se pokorně modlili... a později se od hříchu osvobodili. A neváhej také prosit o své zdraví, jakož i o šťastné dokončení své práce, obchodu nebo studií. Vše to ti mohu dát a tobě dám. A přejí si, abys mě o to prosil, jestliže to není proti tvé svatosti, ale pro ni a její podporu. Co potřebuješ zrovna dnes? Co pro tebe mohu udělat? Kdybys viděl, jak moc si přejí ti pomoci.

Máš právě nějaký plán?

Vypravuj mi ho. Čím se zabýváš? Na co myslíš? Co si přeješ? Co mohu udělat pro tvého bratra, pro tvou sestru, pro tvé přátele, pro tvou rodinu, pro tvé představené? Co pro ně chceš udělat? A co já: nepřeješ si, abych byl veleben? Nechtěl bys udělat něco dobrého pro své přátele, které máš velmi rád, a kteří možná žijí bez myšlenky na mě? Řekni mi: co budí dnes hlavně tvou pozornost? Co si toužebně přeješ? Co děláš proto, abys toho docílil? Řekni mi to, když se ti něco nepovede, a já ti povím důvod tvého neúspěchu. Nechceš si mě získat pro sebe? Jsem Pán srdcí a s mírným násilím je přivedu tam, kam chci, aniž bych narušil jejich volnost.

Cítíš se snad smutný, nebo máš špatnou náladu?

Pověz mi ve všech detailech, proč jsi smutný? Kdo tě zranil? Kdo urazil tvoji sebelásku? Kdo tebou opovrhoval? Řekni mi všechno a brzy se dostaneš tak daleko, že mi řekneš, že podle mého příkladu všechno odpustíš, všechno zapomeš. Jako odplatu přijmeš moje utěšující požehnání. Máš strach? Cítíš ve své duši neurčitou záměrnost, která je sice neoprávněná, ale přesto ti nepřestává rozdírat tvé srdce? Vrhni se mé prozíratelnosti do rukou! Jsem u tebe, na tvé straně. Vidím všechno, slyším všechno, a ani na okamžik tě neopustím. Cítíš odpor u lidí, kteří tě dříve měli rádi, kteří na tebe teď zapomněli a oddálili se od tebe, a to bez nejmenšího důvodu? Pros za ně, a já je přivedu zpět na tvou stranu, jestliže nebudou překážet na cestě tvé svatosti.

Nechceš mi sdělit nějakou radost?

Proč se mi nesvěříš, jsem přeci tvůj přítel? Pověz mi, co od poslední návštěvy u mě utěšilo tvoje srdce, co tě přivedlo k smíchu? Třeba jsi zažil příjemné překvapení. Možná, že jsi obdržel radostné zprávy, dopis, znamení náklonnosti. Možná, že jsi překonal nějakou těžkost a dostal ses z beznadějné situace. To vše je moje zásluha.

Jednoduše mi řekni: **DĚKUJI, MŮJ OTČE!**

Nechceš mi něco slíbit?

Čtu si v hlubině tvého srdce. Člověk se dá lehce oklamat, ale Bůh ne. Takže se mnou mluv zcela upřímně. Rozhodl jsi se už nehřešit, zřící se toho předmětu, který ti škodí, už nečíst tu knihu, která dráždila tvoji představivost, už se nestýkáš s člověkem, který zmátl mír tvé duše? Budeš k tomu jinému člověku, na kterého ses dosud díval jako na nepřítele, a který tebou opovrhoval, zase mírný, laskavý a ochotný?

Dobře, běž zase zpět k svému obvyklému zaměstnání. K své práci, ke své rodině, ke svému studiu. Ale nezapomeň na tu čtvrt hodinku, kterou jsme zde oba strávili. Zachovej si, pokud je ti to možno, mlčení, skromnost, vnitřní koncentraci a lásku k bližnímu. Miluj mou Matku, která je také Matkou tvojí. A přijď zase se srdcem, které je ještě více naplněno láskou, a které se ještě více obětovalo mému duchu. Potom najdeš v mém Srdci každý den novou lásku, nové dobrodiní, nové útěchy.

Převzato z: <https://apologie.info>

ADORACE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI

**v naší České misii
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513**

**jsou každý čtvrték
po večerní mši svaté,
která začíná v 6:00 PM**

**Klaním se Ti vroucně,
skrytý Bože náš,**

jenž tu ve svátosti sebe ukrýváš.
Zrak i hmat i chuť tu klame mysl mou,
jenom sluchu svému věřím s jistotou.

Na kříži jsi tajil jenom Božství své,
zde však také skryto člověčenství Tvé.
Ran Tvých jako Tomáš vidět nežádám,
že jsi Pán a Bůh můj, vroucně vyznávám.

Abych v Tebe věřil, to mi račiž dát,
uč mě v Tebe doufat, Tebe milovat. Amen.

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home

**10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154**

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou
ponúkame všetky druhy námornej nákladnej
dopravy a súvisiace služby.

Zasielaní malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:

7250 W 90th Street, Bridgeview, IL 60455

Telefon: 708 576 8834

Email: info@tatraship.com

Viac informácií na: www.tatraship.com

www.DrSimkovic.com

NORTHWEST DENTAL CENTER

Northwest Dental Center

Doctor of Dental Surgery

Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care

Mluvíme česky a slovensky - 32 let praxe

740 Northwest Highway

Fox River Grove, IL 60021

Ph (847) 639-9300 Nwdental@att.net

Česká Katolická Jednota

**Fraternal Life Insurance
Since 1879**

**Insurance & Annuity
Products**

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

(216) 341-0444

www.czechccu.org

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

*Zajišťujeme právní a realitní služby
na území České republiky*

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041

Fax. +420 221 719 059

Mob. +420 602 205 400

jhorky@ak-hp.cz

www.ak-hp.cz

Bolestná vzpomínka

*17. dubna 2024 tomu bude devět let,
co byla z tohoto světa povolána na věčnost
naše milovaná maminka, babička
a prababička, paní*

Eliška Hasilová

Narodila se v Moravských Kninicích u Brna 6. února 1919. Do USA přijela v roce 1939 a v Chicagu se v roce 1941 provdala za pekaře Josefa Pavlíka a měli spolu dcery Joanne, Jean a Lindu. Pracovala jako servírka a byla také veřejně činná ve školské radě a volebním výboru Demokratické strany. Po smrti prvního manžela uzavřela v roce 1974 nový sňatek s Josefem Hasilem, známým „Králem Šumavy“. Stal se jí věrným manželem a druhým otcem jejich dětí a laskavým dědečkem jejich 7 vnoučat a 12 pravnoučat. Spolu těž prožili velkou bolest, když nejstarší dcera Joanne předčasně podlehl zákeřné nemoci. Aktivně se též zapojovala do života mnoha krajských organizací v Chicagu. Byla po celý život zbožnou a horlivou katoličkou a aktivní členkou České misie.

Mši svatou za ni a jejího zesnulého manžela Josefa Hasila budeme obětovat v kostele České misie v Brookfieldu ve středu 17. dubna 2024 v 10.00 dopoledne.

*Děkujeme všem, kdo si na oba vzpomenete
v modlitbě spolu s námi.*

Jean, dcera s rodinou
Linda, dcera s rodinou
a rodina po zesnulé dceři Joanne

Česká Misie v Chicagu

Vás srdečně zve do Lisle na pout'

k Panně Marii v neděli 5. května 2024

St. Procopius Abbey
5601 College Road, Lisle IL 60532

ve 2.00 hodiny odpoledne

V klášteře v kapli Panny Marie
bude mše svatá a májová pobožnost.

Touto poutí navazujeme na starou tradici
národních poutí k Panně Marii v Exilu do Lisle.

Přijďte v hojném počtu
a pozvěte své přátele a známé!

*Bližší informace podá Mons. Dušan Hladík
Tel. (708) 255 - 5117 Mobil (708) 533 - 1050*

Uložte si do kalendáře:

16. června

**Piknik na Den otců
na zahradě misie**

Druhá polovina července

Rummage & Bake sale
prosíme, připravte
vhodné věci na prodej

25. srpna

**Výroční piknik
na zahradě misie**

Pravidelné bohoslužby

v České misii sv. Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

České mše svaté:

Pondělí 6.00 večer po mši modlitby za uzdravení

Úterý 6.00 večer

Středa 10.00 dopoledne po mši setkání seniorů

Čtvrtek 6.00 večer po mši adorace nejsvětější svátosti

Pátek 6.00 večer po mši modlitby matek

Sobota 6.30 večer mše s nedělní platností

Neděle 10.30 dopoledne

Srdečné blahopřání **Janu Novotnému**

**k jeho 80. narozeninám,
které oslaví letos na 1. máje**

*Rok s rokem se sešel,
věk do Tvých dveří vešel.
Ptá se kdo tu má dnes kulatiny,
ty krásné 80. narozeniny?*

*To po čem člověk v tomto věku touží,
je to, ať zdraví ještě dlouho slouží.
Ať zdraví, štěstí, láska, je s Tebou napořád,
to chceme Tobě všichni dnes ze srdce přát.*

Milý Jene,

**k Tvému životnímu jubileu,
Ti na přímluvu Matky Boží Panny Marie
a Tvého patrona svatého Jana
v modlitbách vyprošujeme u Pána Boha
všechny potřebné milosti,
dobré zdraví, dostatek sil
a stálý životní optimismus
do mnoha dalších let.**

*To Ti ze srdce přeji,
bratr Josef s rodinou,
sestra Marie s rodinou
sestra Jarmila s rodinou
a všichni známí a přátelé z rodné Moravy!*

Pijme vinečko, dobré je, ej, kdože nám ho naleje?
Naleje nám ho svatý Ján, požehná nám ho Kristus Pán.

My sme vinečko pijali, Pannu Mariu vzývali,
Pannu Mariu žarožskou, našu patronku moravskou.
Aby nás Pán Bůh miloval, hříchy odpustil nebe dal...

Živijó a mnoga ljeta zdravi byli...

**Nášemu dlouholetému odběrateli a čtenáři se k přání připojuje
Redakce Hlasů národa a Mons. Dušan Hladík**

Nejkrásnější blahopřání **Ing. Jiřímu Kachlíkovi**

**k 85. narozeninám
2. května 2024**

Rytíř
Královského řádu
Moravských rytířů
svatého Rostislava
a Kolumbana

***Svatý Jiří, pomáhej nám
v boji proti všemu zlému!***

Jsem Moravan - toť chlouba má,
kdo, rcete, otčinu mou zná?
Kdo zná ten požehnaný kraj,
ten utěšený zemský ráj?
Ó Moravo - ty vlasti má,
tys země moje přemilá!

**Věrnému Moravanovi, dlouholetému
redaktorovi a dopisovateli Hlasů národa,
který krajanům v zámoří přibližuje historii
rodné země, její kulturu a přírodní krásy
přejeme ještě dlouhá léta požehnaného života
a mnoho tvůrčích inspirací i osobní spokojenosti,
rodinného štěstí a radosti z dětí a vnoučat.**

**Kéž Vás naplňuje pravda Boha Otce,
dobrota Božího Syna, Ježíše Krista
a krása a mravní ušlechtilost
pramenící z Ducha Svatého.**

**Kéž ve Vašem srdci sídlí Boží Láska.
To vše Vám přeji a v modlitbě vyprošuji
a za obětavou práci redakční a též
za pomoc při distribuci časopisu děkuji**

Mons. Dušan Hladík

*redakce Hlasů národa
a všichni přátelé z Chicaga*

Před 25 lety zemřel Arne Linka

Vzpomínka na vynikajícího klavírního improvizátora

*Dej Bože,
abych až budu umírat,
mohl říci: toužil jsem po kráse
po celý svůj život a přiblížil jsem se jí,
jak mi jen bylo možné.
Nepromarnil jsem svých hříven
a rozdal jsem lidem radost.
Děkuji Ti, Pane, za toto výsostné štěstí.*

Dne 6. března jsme si připomněli 25. výročí úmrtí čestného občana města Kroměříže, doc. PhDr. Arne Linky, Csc. V hudebním světě byl znám jako vynikající klavírista, geniální improvizátor, muzikolog, skladatel, středoškolský i vysokoškolský pedagog, ale především jako dobrý a skromný člověk. Do srdce kroměřížské veřejnosti se zapsal svými nezapomenutelnými improvizními večery.

Arne Linka se narodil 6. února 1938 ve Zborovicích rodičům Jarmile a Arnoštovi. Manželé Linkovi působili jako učitelé na tamní měšťanské škole. Za necelý rok poté se rodina přestěhovala do Zdounek, protože tam otec Arnošt získal místo ředitele školy. Později se jim narodily ještě další dvě dcery Mlada a Jarmila.

Už od dětství se Arne projevoval jako mimořádně muzikální talent, a tak byl přijat do hudební školy Moravan v Kroměříži. Tam u něho zjistili absolutní hudební sluch a improvizční schopnosti.

V letech 1953 – 55 studoval na kroměřížské jedenáctileté škole (dnešní gymnázium), kde díky nejlepšímu prospěchu přeskočil jeden ročník a v roce 1955 absolvoval maturitou. V témže roce se rodina Linko-

vých přestěhovala ze Zdounek do Kroměříže a Arne započal svou profesionální hudební dráhu.

Od roku 1975 se začíná aktivně věnovat muzikoterapii, spolupracoval s kroměřížskou psycholožkou PhDr. Ivou Enachescu – Hroncovou a s ředitelem kroměřížské psychiatrické léčebny MUDr. Vladimírem Mikulou. Navštěvoval psychoterapeutické konference, přednášel lékařům, publikoval své studie a články v časopisech, účinkoval v pořadech Českého rozhlasu, brněnského Malého divadla hudby a v České televizi. V roce 1993 byl pozván na Mezinárodní lékařský kongres ve Vyškově. Více než dvacetileté získávání poznatků z oblasti muzikoterapie shrnul do knihy *Kapitoly z muzikoterapie*.

Ač se Arne Linka naplno věnoval více oborům a samozřejmě i vlastní kompozici, nejspecifičtější formou jeho působení byla klavírní improvizace. Toto umění mohlo obdivovat mnoho posluchačů při klavírních improvizčních recitálech.

Nebylo jistě náhodou, že se při jednom z takovýchto koncertů v Kroměříži, městě jemu nejbližším, umělecky rozloučil se svým domácím publikem. V sobotu 27. 2. 1999 při druhé části improvizčního večera mu přišlo nevolno a musel ze sálu na chvíli odejít. Vrátil se však a koncert dohrál s plným nasazením.

V sobotu 6. března 1999 v budově JAMU v Brně dopsal svoji poslední klavírní skladbu a po cestě domů zemřel. Příčinou úmrtí byl dlouhodobý srdeční infarkt, který se projevil již při zmiňovaném koncertě v Kroměříži.

1. února 2001 Zastupitelstvo města Kroměříž udělilo Arne Linkovi Čestné občanství města Kroměříže, in memoriam.

Profil osobnosti a důležitá životní období Arneho Linky zachycuje kniha sestavená převážně z jeho textů pod názvem *Arne Linka Světlo a stín*, vydaná v roce 2021 v nakladatelství Didot.

Hudební skladatel Zdeněk Pololánik, manžel sestry Dr. Arne Linky Jarmily vzpomíná na svého švagra: „Měl i v České televizi v přímém přenosu celou řadu celovečerních samostatných koncertů. Každý jeho koncert byl jiný, nic nikdy neopakoval, žádná šablona. Evidentní talent od Pána Boha. Na koncerty se nepřipravoval, hrál na daná témata z publika a přidával, že koncert neměl konec.“

Doporučujeme čtenářům vyslechnout si například jeho koncert zaznamenaný na YouTube - Arne Linka: Hudba z respira (1990).

*S láskou vzpomínají
rodina a přátelé*

Hrob Arneho Linky na Kroměřížském hřbitově

Povídání o Slovanské lípě

Lidé uctivali stromy od nepaměti. Předkřesťanští Slované úzkostlivě chránili stromy rostoucí v tzv. „Posvátných hájích“. To proto, že se v nich, podle jejich představ, zdržovali bohové. Bohům do „Posvátných hájů“ přinášeli oběti. Takový lesík byl hájený a tak vzniklo pojmenování „háj, hájek“. Úctu si postupně získávaly i jednotlivé stromy, zejména stromy velké a staré. K urostlým velikánům měli lidé vždycky úctu. Mimo jiné také proto, že v jejich stínu sedávali už jejich prarodiče. Starý strom byl svědkem jejich mládí, dospělosti i stáří, byl společníkem všech jejich radostí i utrpení. Kmenová uspořádání obdobným jazykem mluvících národů si jako svůj symbol zvolila některý druh stromu. U Slovanů byl v oblibě strom lípa, Germáni si jako svůj symbol zvolili dub.

Ve městě Příbrami byla už v roce 1849 recitována báseň „Lípa slovanská“ jako úvod k jednání vlasteneckého spolku „Slovanská beseda“. Úvodními dvěma slokami této básně začneme i dnešní naše povídání o stromu zvaném lípa:

*U národů zvyk ten byl,
že si každý na znamení
síly své a k oslavení
strom posvátný vyvolil.*

*Tak na důkaz moci, síly,
Němci dub si vyvolili.
Slavie, ušlechtilá,
lípu sobě zvolila.*

Ze všech stromů staří Slované nejvíce ctíli lípu. Není divu. Vždyť lípa je opravdu krásný, čarokrásný strom. Je pouze málo stromů, které by se svojí krásou vyrovnaly lípě. Proto také staří Slované hodně sázeli lípu u svatyn svých bohů, u cest, u obydlí, u hrobů svých blízkých, později u křesťanských kapliček, klášterů, kostelů. Dělalí stromořadí z lip nebo vysadili lípu na návsí.

Uvedený obrázek lípy pochází ze zaniklé osady Popov (Pfafengrün), tehdy stojící nedaleko města Jáchymova. Když

Kmen Horní popovské lípy byl v roce 2007 uvnitř dutý

Se v roce 1525 vzbouřili jáchymovští horníci, tak právě poblíž této osady rozmístil hrabě Štěpán Šlik svoji brannou moc. K jejímu nasazení však nedošlo. Vždyť také to nebyla žádná velká armáda, nějakých 200–300 jízdních vojáků. A vzbouřených horníků bylo několik tisíc a většina z nich měla válečné zkušenosti.

V meziválečném období 20. století byla osada Popov jednou z nejbohatších vesnic na Jáchymovsku. Tehdy se v okolí Jáchymova vyráběl speciální velice chutný sýr, zhotovený z kozího mléka. Sýr se vyráběl zejména ve městě Abertamy. Sedláci na Popově se domluvili, vytvořili soukromou podnikatelskou společnost, která pak zásobovala jeden společný prodejní stánek v karlovarské tržnici. Tak si všichni zúčastnění zajistili s malými provozními náklady dostatečný odbyt svého sýru. Právě toto sjednocení bylo tajemstvím jejich úspěchu.

Po druhé světové válce byli obyvatelé Popova, kteří byli převážně sedláky a ne horníky, odsunuti do Německa. Okamžitě nastoupili vojáci Rudé armády a oklepávali omítky jejich domů. To proto, že byly zhotoveny z radioaktivních písků. Hlad SSSR po uranu byl tehdy ohromný.

Za doby těžby uranové rudy pro SSSR (1946–1964) byla v obci Popov opravářská dílna nákladních automobilů. Po ukončení těžby téměř vylištěná osada Popov zanikla. Zůstaly dvě staré lípy, kterých si okolní obyvatelé nesmírně váží. Nazývají je Dolní popovská lípa a Horní popovská lípa. A jak úchvatný je pohled do krajiny od Popovského kříže! Avšak vraťme se k povídání o našem národním stromě, o Slovanské lípě.

Lípu ve Slovany osídlených zemích nacházíme všude tam, kde bylo k lidem blízko. Lípa byla také stromem lásky. O tom vypovídá mnoho starých národních písní. V české národní písni ze sbírky K. J. Erbena se zpívá:

*Tam nahoře pod lipami,
tři mládenci spolu stáli
o lásce si povídali.*

V jiné písni ze stejné sbírky dívka vzpomíná na ty blahé chvíle, které se svým milým prožila pod lípou:

*Pod tím naším okénečkem stojí lípa zelená,
často na tě, můj holečku, mé srdéčko vzpomíná!*

Strom lípa byl též sázen na počest paní Lady, či tzv. „Krasopaní“. Proto je ve slovanských zemích mnoho lip. Pod lípou se konaly schůzky i zábavy. O tom vypráví např. slovenská píseň:

*Pod Nitranským hostincom lípka zelená,
tancujú tam mládenci s pannami pod věnci,
muzika jim hrá.*

Podobně veršuje i Johan Wolfgang von Goethe ve svém díle Faust:

*... schon um die Linde war es voll,
und alles tanzte schon wie Toll! Juchhe! Juchhe!*

Dutý kmen Horní popovské lípy v roce 2007 a zvědavý Filip

Ovšem lípa pro naše předky nebyl jenom krásný, ale také velice užitečný strom. Včely sbíraly med nejen z květů, ale také trochu z listů. Lipový med byl považován za nejlepší ze všech květů. (Na Ukrajině v devatenáctém století bylo mnoho lipových lesů, kde měli místní včelaři své úly. Vytvořením sovětských „kolchozů“ nastal konec lipových lesů.) Lidé dříve nevyužívali pouze květ na čaj jako dnes, ale dá se říci, že využívali celý strom. Na jaře teče z lípy miza, ze které byl připravován nápoj podobný vínu. V lékařství se používal nejen lipový květ, ale na rány se přikládaly rozhnětené mladé výhonky s listy, které tlumily zánět a rány se postiženému člověku lépe hojily.

Lipové dřevo se používalo nejen k pálení v ohni. Je měkké a bílé, výborně sloužilo pro výrobu mnoha předmětů do domácnosti, od nádobí až po přístroje. Ještě dnes lipové dřevo s oblibou využívají řezbáři. Oblíbené byly lipové saně. V Polsku se z lipového dřeva dělaly jak kolébky, tak i náhrobní kříže. Lípa tak byla starým Polákům družkou od kolébky až do hrobu.

Z lipového uhlí se vyráběl nejen výborný střelný prach, ale také prášek na čištění zubů. Lipový uhlí se výborně hodil k hrubému kreslení. Olej z lipových plodů se vyrovná mandlovému oleji a byl používán obdobně jako dnes olivový olej. Suché lipové listy sloužilo jako stelivo (podestýlka) pro dobytek, čerstvé listy se používalo ke krmení domácích zvířat.

Mezi kůrou a dřevem se nachází lýko. Z lýka se dělaly lýkové provazy, rohožky i obuv. Lýko slouží v zahradnictví k přivazování stromků a k roubování. Někdo si možná vzpomene, že v lýkových střevících, kterým se říkalo „krpce“, chodil Přemysl i polský kníže Piast. Když byl Přemysl Oráč z rolníka zvolen českým panujícím knížetem přikázal, aby na památku jeho selského původu uchovávali jeho lýkové střevíce v Praze na Vyšehradě.

Je více rozmanitých druhů lip, které není snadné od sebe rozoznat. Nejznámější je lípa velikolistá a lípa malolistá. Jejich křížením máme dnes lípu evropskou. Lípa se dožívá vysokého věku. Starožitné lípy uchvacují svou velikostí a spanilostí. Takové lípě vděčí za své jméno město Kamenice nad Lipou v jižních Čechách. Ve větvích staré, mohutné lípy mohl být postaven altán, kde se mohla bavit četná společnost. I na Popově u města Jáchymova jsou 2 majestátní lípy, které jsou přibližně stejně staré jako město Jáchymov.

Konečně od lípy je odvozeno jméno řady obcí a měst v Čechách i na Moravě. U nás je známé město Česká Lípa (německy: Böhmisches Leipa), nacházející se okrese Česká Lípa v Libereckém kraji. Dále pak malá obec Lípa mezi Merklínem a Mariánskou, a další. V bývalém polském království takto pojmenovaných měst a obcí bylo cca 117. Jméno města Lipsko (německy: Leipzig) v dnešním Sasku, odvozené od stromu lípa, opěvoval již v 19. století slovenský básník Ján Kollár.

V 19. století, na památku zasnoubení císaře Františka Josefa I., sázely děti před svou školou 2 lípy. Ve stejném století bylo napsáno: „Lípa jako národní strom je obrazem vzájemnosti, svornosti a lásky národa a proto si zaslouží věnovat jí potřebnou péči.“ Dnes k tomu můžeme dodat: Nejen lípa, celá příroda si zaslouží ochrany, abychom ji našim potomkům zachovali.

V dřívější době hodně lidí srovnávalo život lidí a stromů. Když se člověk řízne, rána se časem zacelí, avšak zůstane jizva. Podobně když říznete do stromu, také v kůře zůstane jizva. Proto bývalo hodně hospodářů, kteří nedovolovali, aby se bez příčiny řezalo do kůry lesních stromů. Lidé věřili, že v lesních stromech přebývá jakási vyšší bytost. Od svého otce i děda slyšovali, že „pořezaný strom krvácí a každé poranění mu způsobuje nemenší bolest, nežli poraněnému člověku.“

Lesní dělníci dřevorubci (drvoštěpové) v minulosti odprošovali stromy, které museli porazit. Lidé více žili v souladu s přírodou, více jí rozuměli a věděli, že také příroda má své potřeby. Součástí přírody je i lípa, náš národní strom.

Povídání o stromu lípě jsem začal začátkem básně, jejím koncem mé povídání ukončím:

*Ejhle, ty národe můj!
Jaké překrásné vlastnosti,
jaké vznešené přednosti
lípa má, slavný strom tvůj.
Pročež hled' lípu vždy ctíti,
jí ve vážnosti vždy míti.
K lípě své rád pospíchej,
"Sláva lípě!" vždy provolej.*

Jaroslav Ohec, Jáchymov,
Česká republika

V roce 2015 bylo U tří lip na Mariánské veselo

Pán Ježíš

v českých pohádkách

Jak Pán Ježíš potrestal bezcitného opilce

Kdysi Pán Ježíš přišel do statku bohatého sedláka. I tentokráte doprovázel Mistra svatý Petr. Bylo to již na sklonku dne, a proto oba prosili o nocleh. Ve stavení byla jenom hospodyně a čeledí. Selka by ráda dovolila pocestným přespát ve statku, neboť byla dobrosrdečná, ale bála se to učinit bez svolení svého muže, který právě před chvílí odešel do šenkovny, což znamenalo, že se vrátí domů někdy k ránu v podroušeném stavu – a pak nastane u nich ve statku soudný den. Žena se za svého muže opilce trochu styděla a nechtěla, aby cizinci byli svědky jejího manželského těžkého kříže. Proto se vymlouvala a odkazovala přichozí jinam. – Kristus Pán dobře věděl o jejím trápení. Předem ji těšil:

„Neboj se, ženo, vzít nás pod svou střechu. Postarám se o to, aby tě tvůj muž nikdy už netýral a stal se zase řádným manželem, jako býval kdysi. Jen nás zde nech přespát a nebudeš toho litovat.“

Celou noc vládl nad statkem klid. Všechno spalo až do kuropění. Brzy nato, co selka připravila snídání, vešli do světnice Pán Ježíš a svatý Petr. Dostali vydatnou snídání, aby se posilnili na další cestu. Jen dojedli a poděkovali, dovrávorat se na dvůr opilý hospodář. Mlátil holí do všeho, co se mu namanulo do cesty, láteril a vpotácel se do stavení. Rozehnal se holí dokonce i po Mistrovi a svatém Petrovi, jenž obdržel několik ran.

„Proč nás biješ, zlý člověče, když jsme ti nikdy neublížili? Za trest staň se koněm!“ poručil Pán Ježíš.

Jen ta slova pronesl, opilec se skutečně proměnil v koně. Na rozkaz Pána Ježíše učinil svatý Petr z provazu ohlávku, vyvedl koně ven, aniž to hospodyně věděla a viděla, poněvadž se už před tím schovala do komory. Kůň se sice chvíli vzpínal, ale posléze poddal se svému osudu a šel, kam ho vedli. – Po nějaké chvíli potkal Pán Ježíš se svatým Petrem chudého kramáře, který se svou rodinou stál u kočovného vozu a velice bědoval.

„Proč naříkáš?“ tázal se Mistr ubožáka.

„Jak bych nebědoval, Pane, když mne potkalo takové neštěstí. Podívej se, můj jediný koník mi tu padl a pošel. Co si teď počnu? Sám vůz neutáhnu a na jiného koně nemám peněz. Jak se užívím a jak užívím svou rodinu, když nebudu moci jezdit na trhy po vesnicích a městečkách? Je to bída, je to bída!“

„Jen nezoufej. Někáká pomoc se najde. Chceš-li, zapůjčím ti svého koně, ale pod jednou podmínkou. Budeš s ním nakládat šetrně a pak budeš strážat, abys mohl mít co nejdříve svého koně. Jakmile uplyne rok a den, musíš nám tohoto půjčeného koně vrátit, poněvadž není náš. Sejdeme se v této vesnici, z níž přicházíme, v prvním stavení vpravo od cesty. Ať se do roka a do

dne dostavíš, jinak by tě stihl trest. Svět není tak veliký, abychom tě nenašli.“

„I aby vám to Pán Bůh odplatil, dobří, zlatí lidé. – Jakpak bych nebyl na koně opatrný. Budu a za rok vám ho zase v pořádku vrátím. Spolehněte se na mne. – Jak jste dobří, jak jste mi pomohli v největší nouzi, kdy jsem si opravdu nevěděl rady.“

Kramář sňal se zcepenělého koně uzdu a postroj a přistrojil tím nového koně, jehož pak zapřáhl do vozu. Přitom stále vykřikoval slova díky a chvály na dobrotu neznámých cizinců. Na rozloučenou mu Pán Ježíš připomínal, aby nezapomněl dostavit se za rok do statku ve vesnici. Kramář, přichystaný k odjezdu, znovu slavnostně sliboval:

„Nezapomenu, buďte bez starosti!“

Vůz se rozjel, nový koník bujně se rozběhl a za chvíli zmizel v hlubokém úvoze jak kůň s vozem, tak i celá kramářova rodina.

Minul rok. Pán Ježíš se svatým Petrem zavítali do označené dědiny a zamířili do statku, kde před rokem přespali.

„Kde máš svého muže?“ otázel se Mistr selky. Na tu otázku se žena rozplakala.

„Moji zlatí poutničkové, kdybyste věděli, jaké neštěstí mne potkalo. Už je tomu rok, co jsem opuštěnou vdovou. Můj muž nějak záhadně zmizel. Od toho okamžiku, co jsem se před ním schovala v komoře, jsem ho už neviděla ani já, ani nikdo z čeledí, ani sousedé a známí. Snad někde v opilství zahynul.“

„Nu, neplač,“ konejšil ji Pán Ježíš, „nikdy nebylo tak zle, aby zase nebylo dobře.“

V té chvíli zahrčel na dvoře vůz. Svatý Petr se podíval oknem.

„Pane, ten kramář už je tady i s koněm!“ zvolal radostně, neboť byl dychtiv vědět, co asi Pán Ježíš učiní.

Kramář vešel do světnice, spatřil Mistra a jal se znova děkovat za půjčení koně a zároveň prosil, zda by mu ho nemohli prodat. Peníze ušetřené by nějaké měl a nerad by kupoval něco neznámého.

„Odpusť, že tvou žádost nemohu vyplnit,“ pravil mu Pán. „Vždyť jsem ti už jednou řekl, že ten valach není náš. Snad zde selka bude mít nějakého koně na prodej!“

„I měla bych starší kobyliku, ale ještě zdravou a silnou. Kramářovi by mohla sloužit ještě moc a moc let.“

Všichni vyšli do předsíně na zápraží. Svatý Petr byl poslední a zvědavě se natahoval, aby přes hlavy ostatních viděl, co se děje venku. – Sotva vyšli na dvůr, všichni užasli, neboť uviděli pohřešovaného sedláka, zapraženého do kramářova vozu. Pán Ježíš ho proměnil opět z koně v člověka.

Selka radostí plakala a objímala svého muže, který užřev na prahu stát Pána Ježíše, hned se z manželčina objetí vyprostil a přiblížil se k Mistrovi:

„Smiluj se, Pane, a netrestej mne už více. Uvidíš, že ode dneška se ani jedenkrát neopiji. Rodinu povedu k dobrému a

sám půjdu ve všem dobrém příkladem," prosil a sliboval na kolenou sedlák před Pánem Ježíšem.

„Staň se tak, jak jsi řekl. Nezapomeň, že ten, kdo se opíjí, hubí své tělo i duši!“

Sedlák opravdu dostal slovu a vystříhal se všeho nezřízeného pití. Stal se z něho nejlepší hospodář ze vsi a rád pod svou střechou přijímal chudé pocestné.

Trojí přání

Za oněch dávných dob, kdy Pán Ježíš chodil po světě, měli v jedné dědině obecního pastýře, který byl neobyčejně hodný a zbožný. Ale byl chudý, měl jenom malý, stářím sešlý baráček a před ním malou zahrádku, ve které rostl rozmarýn s vonnou rezedou a balšámem.

Kdysi – bylo to zrovna v neděli – díval se pastýř z okna, a když viděl jít kolem své chaloupky dva poutníky, vyběhl ven a dobrosrdečně volal na ně:

„Drazí poutníčkové, buďte vítáni v naší dědině. Chcete-li, pojd'te si odpočinout do mé chaty, neboť jste jistě dlouhou cestou unaveni.“

Pán Ježíš pokynul svému apoštolu a vešel skutečně i se svatým Petrem do baráčku toho dobrého muže. Pastýřova žena hned přinesla bochníček čemého chleba a dva hrnky mléka, aby je pohostila.

Tato dobrosrdečnost prostých lidí tak se zalíbila Pánu Ježíši, že si hned ustanovil odměnit se jim. Proto, když se s chutí najedli a odpočinuli si, řekl jim:

„Zaplať vám to Pán Bůh, dobří lidé. Odplata jeho vás jistě nemine.“

Když se měli k odchodu, pastýř je chtěl ještě doprovodit do nejbližší vesnice, ale před chatou mu pravil Pán Ježíš: „Neobtěžuj se, dobrý muži! Dostí na tom, že jsi nás pohostil. Zůstaň doma a odpočiň si, vždyť je den Páně a zítra budeš muset zase vyjít za povinností. Až se ti však dobře povede, nezapomeň nikdy na Pána Boha a zůstaň tak hodný jako až dosud.“

Pastýř poslechl, a když se s hosty rozloučil a obrátil se, aby vešel do svého baráčku, byl jako omráčen. Dlouho se nemohl probrat ze svého udivení. Dívá se, dívá a vidí před sebou místo své chalupy krásné selské stavení.

„Můj Bože, co se to stalo? Kde je má chata? Tenhle statek přece není můj.“ Váhal do toho stavení vejít. Uviděl však v okně nového statku svou ženu, která vesele na něho kývala, aby jen vstoupil. Dodal si smělosti, vešel a co viděl? Všude plno bohatství.

„Věř mi, muži," pravila jeho žena, „že ti dva poutníci nebyli snad ani z tohoto světa. Možná, že to byl sám Pán Ježíš se svatým Petrem, o jejichž dívech tolik se vypravuje v naší dědině.“

„Máš pravdu. Jistě to byli oni. Teprve teď si uvědomuji, proč mi bylo tak dobře, když jsem s nimi mluvil. Kdo jiný mohl způsobit ten div než oni? Ženo, poděkujme za ten dar, neboť sám Bůh změnil naši chudobu v bohatství.“

Netrvalo to dlouho a celá ves byla na nohou. Kdekdo přiběhl, aby obdivoval nový statek, který vyrostl v místech, kde býval chudíček baráček. A když pastýř vypravoval sousedům o podivných poutnících, mnohý z vesničanů toho litoval, že Pán Ježíš nepřišel také k němu.

Ale nejvíce toho litovala lakomá selka, která dobře viděla oba poutníky a zapamatovala si jejich podobu. Ač žebrákově nebo

chudému pocestnému nedala nikdy ani ždíbečku chleba, umínila si, že Pána Ježíše se svatým Petrem co nejlépe pohostí, půjde-li ještě jednou kolem jejich statku a podaří-li se jí donutit je vstoupit dovnitř. Myslíla si totiž: „Když pastýři za kousek chleba a trochu mléka dali celý statek, co dostanu teprve já, až jim snesu ta nejlepší jídla?“

V podvečer vracel se Pán Ježíš se svatým Petrem touže dědinou. Selka, jakmile je uviděla, hned jim běžela naproti a velice vlídně je zvala k nim do stavení. A poutníci dali si říci a vešli pod střechu statku, kde je i sedlák uctivě uvítal.

Za chvíli bylo na stole plno koláčů a na talířích voněla i pečínka. Pán Ježíš z toho všeho pojedl jen něco málo, a když se po jídle pomodlil, chystal se k odchodu.

Selka i sedlák začali je zdržovat a domlouvali jim:

„Zlatí pání, kam byste šli? Noc je na krku, ještě byste mohli někde zabloudit. Zůstaňte u nás a uvidíte, jak se o vás královsky postaráme. Vyspíte se pěkně v prachových peřinách a ráno vám připravíme i pěknou snídani.“ Svatý Petr, který tak neviděl do srdcí lidských jako jeho Mistr, byl by s tím docela srozuměn. Zamlouvalo se mu to tam, ale Pán mu řekl:

„Nic platno, musíme jít dále.“ Nato se obrátil k selce a jejímu muži: „Za to, že jste nás pohostili, můžete vyslovit trojí přání, které se vám ihned splní.“ Na to právě oni lakotní manželé čekali, ale povstala mezi nimi roztržka. Selka chtěla vyslovit všechna přání sama, sedlák zase neústupně stál na tom, že on má právo rozhodovat, co si mají přát. Nakonec se dohodli, že selka vysloví první přání a ostatní dvě sedlák.

„Nu, mluv tedy nejprve ty, ženo, a pověz nám, co si přeješ!“ vybědl Pán Ježíš selku.

Selka, která nerada předla, pravila bez dlouhého přemýšlení:

„Chtěla bych mít takovou přeslici, která by sama upředla, co bych jí poručila.“

Sedlák, jenž byl hodně lakomý, čekal, že jeho žena vysloví jiné přání, aspoň takovéto: Chtěla bych pytel dukátů! A proto, že se mu její přání zdálo být příliš nepatrné, rozzlobil se a zvolal: „Kozel tě vezmi, ty hloupá huso!“

Jen to dořekl, kde se vzal tu se vzal, do jizby skočil statný kozel, nabral selku na rohy a zmizel s ní, jen to buchlo. Sedlák vyběhl ven podívat se, kam kozel jeho ženu zanesl, a když ji nikde neviděl, vrátil se celý zoufalý k Pánu Ježíši. Zíral nejspíše na Božského Mistra. Nevěděl, co si má o tom myslet.

„To jsi vyslovil pěkné přání!“ vyčítal mu Pán. „Se ženou se vícekrát neshledáš, leda by tvé třetí přání znělo, aby se vrátila.“

Sedlák sklopil hlavu a chvíli přemýšlel. Poněvadž měl ženu jinak rád a velice toho litoval, že ji přivedl do takového neštěstí, nezbývalo mu nic jiného než prosit, aby se mu zase vrátila. Vyslovil tedy přání, aby mu byla vrácena selka – která se hned objevila na prahu dveří.

„Vy blázínkové!“ řekl jim svatý Petr ještě na odchodu z jejich stavení. „Vy jste se pěkně potrestali ve své lakotě. Nebýt jí, mohli jste být šťastní!“

Sedlák se selkou to také nahlíželi, ale bylo již pozdě. Pohlíželi zkourmouceně za odcházejícími poutníky. Ještěže selce zůstala ta přeslice, která sama předla. Bohužel, dlouho se z ní netěšila. Za několik málo let selka zemřela, a přeslice se ztratila – nikdo nevěděl kam a jak.

Pokračování příště.

Podle knížky Julia Košnáře

Pán Ježíš v českých pohádkách - z roku 1945

Monarchisté: Zrušme zákaz šlechty v České republice!

Je nesmyslný a jeho zrušení nikomu neublíží

Je konečně načase, abychom v České republice zrušili nesmyslný zákon, zakazující tituly knížat, hrabat, atd. V současné době je to kontraproduktivní a zbytečné. Už z toho důvodu, že ze šlechtictví žádná privilegia nevyplynou.

Mnoho lidí to ani neví, ale stále u nás platí poměrně stručný zákon ČSR č. 61 Sbírky zákonů a nařízení ze dne 10. 12. 1918, jímž bylo u nás zrušeno šlechtictví, řády a šlechtické tituly. Jak je uvedeno na webu „zakonyprolidi.cz“ je v tomto zákoně nařízeno: „Šlechtictví a řády, jakož i veškerá z nich plynoucí práva se ruší...“. Dále pak: „Bývalí šlechtici nesmějí užívat svého rodného jména s přídomkem nebo dodatkem, vyznačujícím šlechtictví.“

„Koruna Česká“, neboli „Monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska“, napsala otevřený dopis našim poslancům a senátorům, aby tuto právní normu zrušili, protože většina populace považuje šlechtictví za něco přirozeného. Ano, je normální, že lidé používají oslovení pane hrabě, pane kníže, atd., jako v případě nedávno zesnulého Karla Schwarzenberga. Přitom mnozí ani nevědí, že porušují naprosto zbytečný zákon. Teoreticky by mohli být za to pokutováni. Takže tento nesmysl zrušme! Nebylo by to časově náročné ani drahé. Poslanci a senátoři by mohli tento bod zařadit na některé z pravidelných jednání, přičemž rozprava ke zrušení tohoto zákona by byla zbytečná. Mohlo by se jednat o záležitost trvající řádově několik minut.

Stále u některých lidí převažují mylné povědomí o „protinárodní“ šlechtě, která údajně Čechům, Moravanům ani Slezanům nepřála. Nic není vzdálenějšího pravdě. Samozřejmě, byla zde proněmecky smýšlející šlechta. Ale byla v našich zemích také pročesky smýšlející šlechta, která pod-

Národní muzeum v Praze

porovala české národní obrození a hájila starobylá práva Království českého a Markrabství moravského. Přesně to popsal na svém webu „groman.cz“ publicista Martin Groman:

„Ostatně bez české zemské šlechty by v Praze nebylo Národní muzeum, Národní divadlo, Národní galerie, atd. Česká a moravská vlastenecká společnost nebyla tehdy ještě dost movitá a silná, aby tak velké projekty dokázala financovat. Národní muzeum v Praze založili roku 1848 šlechtici, usazení v zemích Koruny české. Faktickým zakladatelem Národního muzea v Praze byl šlechtický paleontolog Kašpar Maria, hrabě ze Šternberku. Ten vznik Národního muzea v Praze inicioval a financoval společně s Františkem Antonínem II., hrabětem Libštejnským z Kolovrat. Finanční pomoc Národnímu muzeu v průběhu času poskytovali také další vlastenecky smýšlející šlechtici Českého království.“

Romantické zkazky o sbírce lidu na Národní divadlo v Praze, které bylo poprvé otevřené roku 1881, jsou už hluboce zakořeněny, především v české mytologii. Ale nebýt donátorů, jakými byli příslušníci habsburského dvora císaře Františka Josefa I., šlechtic Jan Nepomuk Karel, hrabě Krakovský-Novohradský z Kolovrat a jakými byla všechna pročesky smýšlející šlechta, Národní divadlo v Praze by stálo o mnoho let později a bylo by chudší a méně honosné.“

„Koruna Česká“ pak ve svém prohlášení upozorňuje na další významnou skutečnost: „Je třeba též poznamenat, že šlechta nikdy nebyla zcela uzavřenou skupinou. V každém historickém období se objevil někdo schopný, který přestože pocházel z nižších vrstev, prokazoval státu cenné služby. Takový schopný člověk byl zpravidla povýšen do šlechtického stavu. V 19. století se pak šlechtictví zcela otevřelo, neboť s rozšířením přístupu ke vzdělání se rapidně rozrostly řady schopných, veřejně činných osob. Stačí jen připomenout Františka Palackého, Františka Riegera, Emila Škodu nebo Františka Křižíka.“

Zámek Hluboká, historické sídlo rodu Schwarzenbergů

Nejvýznamnějším argumentem pro zrušení zákazu šlechtických titulů je fakt, že by nedošlo k nějakému zvýhodnění skupiny obyvatel nad jinými a zůstala by zachována rovnost lidí. Ostatně výhody plynoucí ze šlechtictví byly odstraněny v císařském Rakousku už v roce 1848 zároveň se zrušením roboty. Tehdy skončilo poddanství a obyvatelé Rakouska si byli rovni ve svých právech a před zákonem.

Definitivně pak ustanovila stejná práva a povinnosti pro občany rakouské části habsburské monarchie tzv. „Prosincová ústava z roku 1867“. Její součástí byl také „Základní zákon o všeobecných právech státních občanů“. Ten mimo jiné garantoval:

„Článek 2) Před zákonem jsou si všichni občané rovni.

Článek 3) Všichni občané státní mohou rovnou měrou veřejných úřadů dojití.

Článek 5) Jmenní jest neporušitelné. Mimo vůli může se někomu odejmout něco, což jeho jest, jen v těch případech a tím způsobem, jak ustanovuje zákon.“

Národní divadlo v Praze

Jeden z prvních aktů Československé republiky, která vznikla dne 28. 10. 1918, byl tedy spíše iracionálním nástrojem pomsty, a to bez rozumných důvodů. V té době totiž už ze šlechtictví nevyplyvaly žádné výhody proti ostatním občanům. Je pravdou, že velká většina šlechty si nepřála rozpad Rakouska-Uherska. Hájila české státní právo, ale v rámci monarchie. Habsburky považovala za legitimní české krále a právoplatná moravská markrabata.

Nicméně s novou situací po roce 1918 se naše šlechta dokázala vyrovnat. Jak uvedl web „plus.rozhlas.cz“, čeští, moravští a slezští šlechtici v září roku 1938 protestovali u prezidenta Edvarda Beneše proti záboru Sudet nacistickým Německem a hájili jednotu českých zemí proti hitlerovskému Německu. O rok později se pak zástupci české, moravské a slezské šlechty v průběhu audience u prezidenta Emila Háchy veřejně přihlásili k českému národu. Odmítli tak příslušnost k Německé říši, čímž si u německých nacistů vysloužili nenávist a uvalení nucené správy na své majetky.

Palác Kinských na Staroměstském náměstí v Praze.
Rod Kinských je staročeský rytířský a později panský, hraběcí a knížecí šlechtický rod pocházející z počátku 13. století.

Zdroje:

„Zrušme zákon zakazující šlechtické tituly,“ vyzývá Koruna Česká poslance a senátory v otevřeném dopise - Koruna Česká („korunaceska.cz“)

61/1918 Sb. Zákon, jímž zrušují se šlechtictví, řády a tituly („zakonyprolidi.cz“)

<https://www.groman.cz/2019/11/cesi-a-jejich-slechta-pohrdani-nenavist-a-pak-nostalgie-po-monarchii-v-cem-se-ale-skutecne-muzeme-nechat-inspirovat/>

<https://plus.rozhlas.cz/kdyz-slechta-podporila-cesky-narod-byla-potrestana-nejdriv-nacisty-pak-komunisty-7689663>

Dějiny českého státu v dokumentech, uspořádal Zdeněk Veselý, nakladatelství Professional Publishing, Praha 2012.

*Mgr. Jan Ziegler,
Adamov u Českých Budějovic,
Česká republika*

Zámek Roudnice nad Labem – původně sídlo pražských biskupů.

Od začátku 17. století majetek rodu Lobkowiczů.

Lobkowiczové jsou staročeský rytířský a později panský šlechtický a knížecí rod, jehož kořeny sahají do konce 14. století

Amerikán z Lužic (15)

Životní příběh Štěpána Příkazského

Požádal mě soused, zda bych mu na sběr bavlny neposlal své lidi, až u mě budou hotoví. Tlumočil jsem to Indiánům, ale nejevili zájem. Náčelník mi vysvětloval:

„My tam sbírat nechceme, i když soused je dobrý člověk jako ty. Máme s ním problémy. Jeho tužka špatně píše a jeho váha špatně váží. Když pak dělá účty, vždy se zmýlí.“

Pomyslel jsem si, jak jsou ti Indiáni citliví. Svádí vinu na tužku a na váhu, a klidně by mohli říct, že soused je darebák, který je okrádá.

„A kdybych vzal svou váhu a tužku, sbírali byste?“

Náčelník to svým lidem přetlumočil a ti začali radostně přitakávat, že v takovém případě by sbírat šli.

Vyřídil jsem to sousedovi a řekl mu také, že to pro něj asi bude určité ponížení, když se já budu roztahovat na jeho dvoře. On však nadšeně souhlasil.

Druhý den bylo vidět zajímavý úkaz. K sousedovi se vlnil proud sběračů, na jeho čele jsem jel já na koni jako generál. Byl to průvod předlouhý. Jeho čelo vcházelo do sousedova dvora a konec ještě neopustil dvůr náš.

Každému sběrači jsem přidělil dva řádky. V podstatě jsem u souseda převzal funkci hospodáře. Od sousedky jsem dostal oběd, abych nemusel jet domů. Po něm už začali přicházet ti nejpilnější sběrači s naplněnými pytli bavlny. Tu jsem jim odvážil a příslušnou sumu peněz vyplatil z hromádky, kterou mi soused připravil do mísy.

Když jsem se domů vrátil, čekalo mě překvapení. Manželku jsem našel notně unavenou, neboť celé odpoledne Indiány obsluhovala. Vyprodala jim téměř všechny naše zásoby. Peníze ze sousedovy mísy tak skončily u nás.

Moje hospodaření na sousedově statku mělo ještě dohru. Rozneslo se to mezi Indiány, takže následující neděli přišlo ke mně na dvůr sedm náčelníků, jejichž lidé sbírali bavlnu v našem okolí. Jejich mluvčí Manuel Yakaré mi oznámil, že náčelníci se rozhodli mi projevit úctu a respekt za to, že jsem se zastal jejich lidu. A sděloval mi usnesení, že za tuto lidskost vůči Indiánům kmene Matakos se rada náčelníků a starších rozhodla jmenovat mě svým bílým čestným náčelníkem. Nato mi kolem hlavy ovinuli červený vlněný pás, okrášlený barevným peřím a pošíty bílými mušličkami.

Bylo to významné a nezapomenutelný okamžik, neboť slavnostní úkon prokázali člověku bílé rasy, což se často nestává. Dostal jsem titul Kasike Blanko, Bílý náčelník.

Indiáni poznali, že si jich vážím. Pokaždé když u mne skončili sběr, daroval jsem jim krávu. Uměli se najíst až k prasknutí. Poznal jsem, že mezi nimi panuje bratrské přátelství. Kdyby se mě někdo ptal, kde jsem viděl a poznal mezi lidmi opravdové štěstí, musel bych říct, že to bylo právě mezi těmito Indiány. Díky nim jsem si uvědomil, že

čím větší a vyspělejší je civilizace, tím větší závist a egoismus s ní přichází. A taky že bohatství a štěstí jsou různá slova a rozdílné pojmy, které k sobě nejdou.

Jediné, co jsem Indiánům tak trochu vytýkal, bylo, že nevěřili studovaným osobám, ale léčili pomocí jakési hypnózy, která nikdy nemohla stačit na epidemii. K lékaři je člověk nedostal za žádnou cenu. Tvrdili, že mají své lékaře. Muselo vždy zemřít několik lidí, aby se nechali na nějaký čas přesvědčit.

Po vybudování policejní stanice se obyvatelé kolonie rozhodli pořídit i novou školu. Postupovalo se podobně jako v předchozím případě, akorát se neprodávaly losy, ale žádaly a čerpaly se hotové peníze od vlády, která na školu slíbila určitou finanční částku. Zbytek jsme museli doplatit my – přistěhovalci.

Když byla část peněz již pohromadě, ale část ještě chyběla, byli sezváni zástupci škol z okolí a uspořádala se velká slavnost. Taneční zábava vynesla slušný zisk. Potom už se mohlo začít se stavbou. Náš prvorozený syn Štefa se jí dočkal v sedmi letech. Byla vzdálena asi tři kilometry od našeho bydliště.

Naše sdružení hospodářů se rozrostlo z původních třiceti členů až na dva tisíce. Vznikl tak velkolepý podnik, který se vykupováním zemědělských produktů stále více a více rozrůstal. Sdružení vybudovalo velkoobchod se smíšeným zbožím, prodejnu textilního zboží, oddělení zboží kovového. Cooperativa La Union, jinými slovy Jednota, byla chloubou všech našich krajanů. Když se konala výroční valná hromada, mívala podobu velké slavnosti, na níž se opékala řada jalovic, ovcí, vepřů. Vypilo se při tom i velké množství vína, piva a nealkoholických nápojů. Třicet zakládajících členů Jednoty obdrželo pamětní plakety z černého mramoru se zlatým písmem a s poděkováním za vykonanou práci. Poté zasedlo ke společné hostině několik tisíc osob. Takový oběd jsem za svého života už nikdy neviděl.

Krajané, kteří sem přišli z dalekého jihu, přinesli nákazu dětské nemoci zvané záškrť. Oba naši chlapci, Štefa i Jenda, ho dostali a bojovali jsme o jejich životy. Naštěstí se podařilo tento boj vyhrát.

Pro Štefu, aby nemusel do školy chodit pěšky, jsem se rozhodl pořídit malého oslíka. Odkoupil jsem ho od jednoho Indiána. Byl malý, ušatý, s velkou hřívou a s velmi směšným vzhledem. Dali jsme mu jméno Kapitán. Nastaly mu u nás zlaté časy. Mléka měl dostatek. Kdykoli přišel do dvora a zahýkal, dostal krajíc chleba s cukrem, ale nepohrdl ani krajícem osoleným.

Ačkoliv jsme na jaře 1948 byli s hospodařením vcelku spokojeni, bylo nám souzeno zažít nemilé překvapení. Nad čakrou se zjevilo takové množství motýlů bělásků, že se to podobalo sněhové vánici. Měl jsem z nich obavy. A ukázalo se, že oprávněné. Kladli vajíčka na plevel a ten takto likvidovali. Naše čakra byla ale od plevelu vzorně očištěna, proto motýli začali klást vajíčka na bavlnu. Mělo to pro ni zhoubné následky. Bělásci nám zlikvidovali polovinu výsadby. Namísto zničené bavlny jsme zaseli kukuřici. Museli jsme vyživovat koně, muly, šedesát prasat, slepice a krocany. Nebyla to dobrá situace, ale dala se ještě ustat.

Soused Vítek mi oznámil, že v hotelu Moravia se ubytovali dva čeští cestovatelé, kteří chtějí v sobotu připravit přednášku o své cestě Afrikou od Středozemního moře až do Kapského Města. Pochopitelně že naše kolonie ve věci návštěvy přednášky nemohla zůstat stranou. Byla naplánována až na večer, proto si každý hospodář připravil na sobotu náklad bavlny k prodeji, se kterým brzy ráno vyjel do města. Po prodeji nakoupil proviant, odpřáhnul muly, dal jim vodu a vojtěšku, někde se umyl a převlékl a hajdy do Moravie.

V sále, kde se scházeli krajané ze širokého okolí, probíhalo nejprve vzájemné představování. Spatřil jsem tam dva mladé muže, jeden se mi představil jako inženýr Miroslav Zikmund. Byl černých očí i vlasů, jakož i vysoké, štíhlé postavy. Druhý se uvedl jako inženýr Jiří Hanzelka. Krášil ho dobromyslný úsměv a kupa světlých vlasů na hlavě.

Když jsem se jim představil já, překvapili mě informací, že na československém velvyslanectví v Buenos Aires jim o mně už řekli. Právě jsem, že mé životní zážitky jsou tak pestré, jako u žádného jiného z naší krajské kolonie.

Oba muži si mě získali svou upřímností. Při přednášce se příkladně střídali. Vždy mluvil určitou dobu jeden, pak na něj navázal svými slovy ten druhý. Snad nejzajímavější bylo, když popisovali svůj přejezd přes poušť v Súdánu, kde je od smrti vysílením dělil jen krůček.

Po přednášce se rozproutila přátelská beseda. Pozvali mě na návštěvu do české školy, v níž byli ubytováni, aby tam zpracovali moje vyprávění. To se později objevilo v jejich slavné knize Tam za řekou je Argentina v kapitole Gringo na všechno doplatí. Uvedli v ní část mého životního příběhu v Argentině. Taký popsali mé rozloučení s rodným krajem, jakož i začátky boje o moji existenci v neznámé zemi. Pochopili mou lásku k rodnému kraji, stejně tak touhu vrátit se tam, odkud jsem do světa vyšel. Náš národ jsem viděl jako zelený strom, nás lidi jako jeho suché listy, vyrvané životní víchřicí z toho zeleného stromu a smýkané víchrem z místa na místo. I to o mně vylíčili ve své knize. Náhoda nás svedla dohromady. Asi chtěla, abychom se navzájem poznali a stali se upřímnými přáteli.

Sestra Lidka nás všechny zaskočila zprávou, že lékař jí doporučil, aby kvůli zachování svého zdraví opustila zdejší divoké klima a vrátila se do rodného kraje. Byla to pro mě zpráva zdrcující. Ani jsem jí nechtěl uvěřit.

Nicméně když začala s manželem likvidovat hospodářství, pomohl jsem jim také tím, že jsem odkoupil mnohé věci,

ačkoli jsem je nepotřeboval, například domácí elektrárnu na větrný pohon, rádio, úly se včelstvem, secí stroj, pluh, brány a vál. Odkoupil jsem od nich také dvě dobré dojnice.

Lidka odjela do Československa s manželem a čtyřmi dětmi. Nejvíce po ní tesknili rodiče a nařikali, co tady budou bez ní dělat.

Po čase jim napsala, že získali velké hospodářství po Němcích, že mají velmi mnoho práce v poli, při dobytku, při vaření. To byl pro rodiče impuls k přemýšlení, na jehož konci padlo rozhodnutí, že odjedou za Lidkou. Rodná hrouda je přitahovala jako magnet.

Přimělo mě to také zastavit se a popřemýšlet, zda tu setrvat. Vždyť když jsem před léty odjížděl, měl jsem přeci plán zůstat v cizině tak rok, nanejvýš dva. A ejhle, je tomu již dvacet let, co jsem se loučil s rodným krajem.

Co jsem si naplánoval, to jsem splnil. Měl jsem čakru, stavěl jsem domy pro rodinu i pro dělníky, kopal studny, rozmnožoval dobytek, přikupoval nářadí a... dluhy měl zaplacený, ba ještě mi zbývaly peníze. Proč tedy setrávat v kraji tak odlišném od mé vlasti? Pořád tu jsem cizincem. Gringem, jak nám říkají. A připomínají, že jsme přijeli z dalekých krajin, zmocnili se argentinského bohatství, kdežto místní národohospodáři zůstávají v chudobě a s dluhy. Rozdíl mezi námi byl v tom, že když Gringo vydělal pět pesos, počítal, co za ně pořídí. Kdežto Argentinec je propil, navíc dalších pět pesos zůstal dlužen. Tady jsem viděl kořeny bídy těch, co se nepřistěhovali.

Po kolonii se začalo povídat, že až pět tisíc krajanů se chystá do vlasti. Nebylo možné ty řeči neslyšet. Atak jsem naplánoval, že tohoto roku ještě zasejeme a v příštím roce, po sběru veškeré úrody, se všichni vrátíme domů.

Ubíhaly dny i měsíce a rázem tu byl nejkrásnější roční čas - koseč bavlny. Měla být naší poslední. Úroda byla dobrá. Ceny jsme za ni dostaly slušné, a tak přípravy k návratu do staré vlasti mohly začít.

Nadmíru bolestné pro mne bylo však loučení s Indiány, kteří nechápali, proč je chci opustit. Ptali se, zda dobře nepracovali či nějak jinak mi neublížili. Trpělivě jsem jim vysvětloval, že se chci vrátit do rodného kraje, jako se oni rádi vracívají do svého kraje, když skončí u mě koseč.

„Kdo se nás teď zastane před zlými lidmi? Přece víš, jak tě máme rádi,“ dodal náčelník smutným hlasem. A všichni kolem svěřili hlavy. Mlčel jsem. Po chvíli se mě náčelník zeptal:

„Je to daleko?“

„Do vašeho domova jdete měsíc i dva, do Buenos Aires byste šli tři měsíce, ba i čtyři. Do mé vlasti by vám to trvalo i tři roky.“

Prý jestli budu překonávat moře. Když jsem řekl, že ano, ptal se náčelník, zda je širší než řeka Páraná.

„Zajisté. Páraná má šířku asi pět kilometrů, moře je široké několik tisíc kilometrů.“

„Pak ta kanoe musí být hodně velká na tak velkou vodu.“

„Je velká. Může mít i tři sta metrů!“

Štěpán Příkazský se svou manželkou, rodiči a dětmi v Argentině

„Není možno - tak vysoký strom neroste!“

„Vždyť neříkám, že je ze dřeva. Ta velká kanoe je celá ze železa!“

„Vždyť železo se utopí! Mně nedávno spadla sekyra do řeky a utopila se,“ dodával jeden z těch mladších.

„Bud' ticho,“ okřiknul jej náčelník. „když to patron povídá, tak je to pravda.“

„Je to sice železo, avšak mistrovsky vypracované, že když se to dá na vodu, pak to plave.“

„Patrone,“ povídá tiše náčelník. „když je to tak daleko, můžeš se tedy vrátit.“

Potom už náčelník nepromluvil, jenom mlčky na mě hleděl se slzami v očích. I já měl ve svých vláhu.

S dobyt看 jsem se také loučil těžce. Neviděl jsem v něm jen pouhý kapitál, ale byli to mí druhové, kteří mi pomáhali v zápase o existenci. Každý kus jsem popleskal po krku s pocitem, že se s ním loučím provždy.

Nakonec jsem vyhledal služby českého advokáta Václava Vokáče a s ním jsem vyjednal, aby příští neděli provedl na mé čakře dražbu veškerého živého a mrtvého inventáře. Čakru jsem už měl prodanou Lojzíkovi Čermákovi, bratrovi mého souseda Josefa.

Na dražbě se sešli zájemci z širokého okolí. Trvala od rána do večera. V nabídce bylo stádo koní, mul, krav, volů a ovcí.

Dražily se také stroje a domácí nábytek. Úplně nakonec přišla nabídka třicet úlů včel. Některé jsem nechal novému kupci, který mou čakru koupil za 18 000 pesos. V ceně byly všechny slepice (asi sto kusů), všechny kachny a zhruba 20 000 cihel, kráva s teletem, kůň na tahání vody, tříletá kobylička, větrný mlýn k výrobě elektřiny...

S prodejem a dražbou jsem získal dohromady 36 000 pesos. Kdyby se to převedlo na koruny, bylo to více než půl miliónu. Přitom se to nedalo vidět jako prodej z obchodního hlediska, byla to jen likvidace mého hospodářství. Pro porovnání uvedu, že Lojzík Čermák za bavlnu za jeden rok hospodaření utržil 20 000 pesos. Každopádně za získanou sumu jsem se mohl v Lužicích zařídit jako vcelku majetný rohlík.

Když to všechno skončilo, doña Juana mi pošeptala, že vyslechla rozmluvu několika domorodců, jak se radili o mém přepadení. Musel jsem velmi rychle jednat. Požádal jsem krajana, který jel do města, zda by mě s celou mojí rodinou nevzal na kanión. On ochotně svolil, a tak jsme naložili několik našich věcí, rozloučili se s přáteli a odjeli. Tam nás pan Pištěk zavezl do restaurace jedné naší příbuzné, kde jsme byli ohlášení k přespaní.

Ráno pak nastala příprava k dalšímu cestování. Museli jsme se vlakem přesunout do Buenos Aires, což obvykle trvalo dva dny a dvě noci. Zařídil jsem ve vlaku kvůli manželce spací vůz, protože se nám v těchto rušných dnech likvidace hospodářství narodila dcera Anička.

V Buenos Aires se nás ujali příbuzní manželky. Byli jsme nuceni se u nich na přechodný čas ubytovat. Po letech strávených na čakře jsme si jen těžko zvykali na hlučný velkoměstský život. Rušilo nás dunění a brnkání jedoucích tramvají, takže o spáнку nemohlo být ani řeči.

Na velvyslanectví mi sdělili, že musím počkat asi půl roku, než mi bude obnoveno a potvrzeno v Praze československé občanství. Usmyslel jsem si proto odjet někde do provincie a najít tam venkovský klid.

Zcela náhodou se mi podařilo zařídit pobyt na čakře v jisté provincii, kde mi banka dala za úkol vybudovat pro kolonii vzorové hospodářství. Za to mi měsíčně slíbili 300 pesos. Byl jsem podřízen přímo řediteli banky v Pergaminu, který byl šéfem kolonizačního úřadu.

Nejprve jsem dal do pořádku zpustlý sad broskví a pomerančů. Poté jsem zavodnil zahradu a požádal ředitele o povolení ke koupi jedné krávy. Za další dva měsíce jsem koupil dvě krávy i s telátky. Díky tomu jsme začali být v potravinách soběstační a neměli už za ně výdaje, které se původně rovnaly mému měsíčnímu platu.

Kolonizačnímu úřadu jsem se jako vzorový hospodář zamlouval. Slíbili mi sto hektarů půdy, a že bych byl stále zaměstnán na této vzorové čakře a po pěti letech měl nárok na penzi.

Do toho nám ale přišla pohlednice od švagra, který nás naléhavě zval domů. Prý že se tam situace pro dělnický lid velmi změnila k lepšímu. Znovu se tedy konala rodinná porada. Byl jsem s manželkou na váškách. Rázinka promluvil:

„Dělej si, jak chceš, ale uvaž, že už toho cestování máme dost. Tady jsme v polovině cesty. A vypadá to, že se zde budeme znova usazovat a zůstaneme už navždy. A svou vlast už nikdy neuvidíš.“

Znovu jsem vše uvážil a rozhodl se přeci jen vrátit do vlasti. Když jsem dal zaměstnavatelům výpověď, nechťeli mě propustit. A znovu přišli s výhodnými nabídkami. Za každou cenu si mě chtěli udržet. Trval jsem však na svém, ačkoli mnozí mi říkali, že tady mám zajištěný život víc než na sto procent, zatímco domů jedu do nejistoty. Říkal jsem si, že vždycky nějak bylo a nějak bude a že se ti lidé možná mylí. Nemýlili se, mýlil jsem se já.

Krajan Molnár nás odvezl z domu v Buenos Aires, kde jsme poslední dny přebývali, do přístavu. Čekala nás loď jménem Brazília. Papouška Artura jsem musel nalodit tajně, jelikož na jeho odvoz jsem neměl povolení, a v Argentině jsem ho nechat nechťel. Svou mluvou mi připadal jako člen rodiny.

13. února 1950 jsme opustili přístav a loď se vydala do uruguayského přístavu Montevideo. Odtamtud už Brazília zámířila na širé moře. To v nás vzbuzovalo obavy. Ty se potvrdily, když jsme se blížili k zálivu, v němž bývalo moře každou chvíli neklidné. Bylo i tentokrát. Mnozí cestující dostali mořskou nemoc.

Záliv jsme překonali a před námi byl přístav Samos. Tam loď nakládala velké množství banánů a kávy. Chtěl jsem využít nízké ceny a koupit si deset kilo. Byl jsem však nemile překvapen, že na svůj československý pas jsem nebyl vpuštěn na brazilskou půdu. Nešlo to jinak, než poslat dolů z lodi našeho sedmiletého synka, toho nejstaršího, který cestoval na pas argentinský.

Loď pak pokračovala do Ria de Janeiro, kde jsme zakotvili na volném moři a kde pitnou vodu, jakož i potraviny nám přivezly k tomu určené čluny.

Pak už nás čekala jednotvárná cesta – osm dní a osm nocí směrem severovýchodním, kdy se nevidí žádná pevnina, jenom šedá obloha splývající v dáli s mořem. To je pohled, který náladu nijak nepovznáší.

Když jsme přejížděli rovníkové pásmo, byl vzduch nepříjemně horký a vlhký. Náhle se utvořil tmavý mrak a rázem bylo na palubě hodně vody.

Opět se konala slavnost překročení rovníku, při níž byli všichni nováčci pokřtěni. Námořníci i někteří cestující se ustrojili do kostýmů představujících mořské tvory. Nemohl chybět bůh Neptun. Naši chlapci byli také pokřtěni. Nejstarší na Pstruha, mladší na Létající rybu. Poté byli obdarováni pamlsky. A zklamání přetnutím rovníku, poněvadž neviděli ten pokles moře o jeden metr, jak jim v Argentině navykládal jejich dědeček.

Zřídka kdy jsme potkali nějakou loď, a když se tak stalo, byla to novina, která se šířila rychlostí blesku.

První zastávka po týdnu na moři nás čekala na Kanárských ostrovech. Všichni cestující netrpělivě očekávali, až se hory těchto ostrovů objeví v dáli. Dočkali se. Konečně jsme vplouvali do přístavu Santa Cruz. Naposledy jsem ho viděl

před jednadvaceti lety. Za tu dobu se změnil k nepoznání. Svítily na nás nové bílé budovy a vše kolem bylo zmodernizované. Už tu nebyla armáda zaprášených nosičů uhlí, na molu byla pumpa a ta vhněla naftu do útroby lodí.

Z Kanárských ostrovů vedla cesta k břehům portugalským, do Lisabonu. Dlouho jsme se v tomto městě nezdrželi. Vylodili se sezónní dělníci, nabrala se voda a potřebná strava a vyrazilo se směrem k Gibraltarskému průlivu.

Další zastávkou byla Barcelona. Tam vystupovali všichni Španělé. Naše loď zámířila přes Francouzskou riviéru do italského přístavu Janov. Tady jsme Brazílii opustili my.

V Janově jsme se zdrželi jen velmi málo. Nebyl čas na prohlížení krás města, poněvadž naše zavazadla bylo nutno dopravit na celní prohlídku. Ta bývala v Itálii mnohem přísnější, než kdekoli jinde. Naštěstí dopadla dobře.

Zavazadla jsme nastěhovali do vlaku a ten nás přenesl přes úrodnou rovinu až do Benátek. Ještě předtím nás potkalo v Miláně milé překvapení. Na nádraží nás očekával československý konzul s personálem a nabídl nám malé pohoštění.

Z Benátek vlak pokračoval do Villachu. Pamatuji se, že jsme zastavili v horách na nějakém malém nádraží, které bylo celé pod sněhem. Kluci viděli sníh poprvé v životě. Nabírali ho do dlaní a křičeli, že je studený.

Pod Semmeringem byla k vlaku přidána ještě jedna lokomotiva s ozubenými koly, aby vlak zvládl to neobyčejné stoupání. Na vrcholu hory byla opětovně provedena prohlídka. Vedla ji sovětská stráž, protože jsme se nacházeli v okupační zóně.

Po prohlídce jsme dostali povolení k odjezdu a nastal sešup vlaku z kopce dolů. Protože obě lokomotivy co nejvíc brzdily, údolím se rozléhal d'ábelský skřípot. Dorazili jsme do Vídně a v ní uviděli první stopy války, která tu nadělala hodně škody. Nádraží bylo částečně rozbořené, kostra budovy trčela vzhůru k obloze. Bylo 6. března 1950.

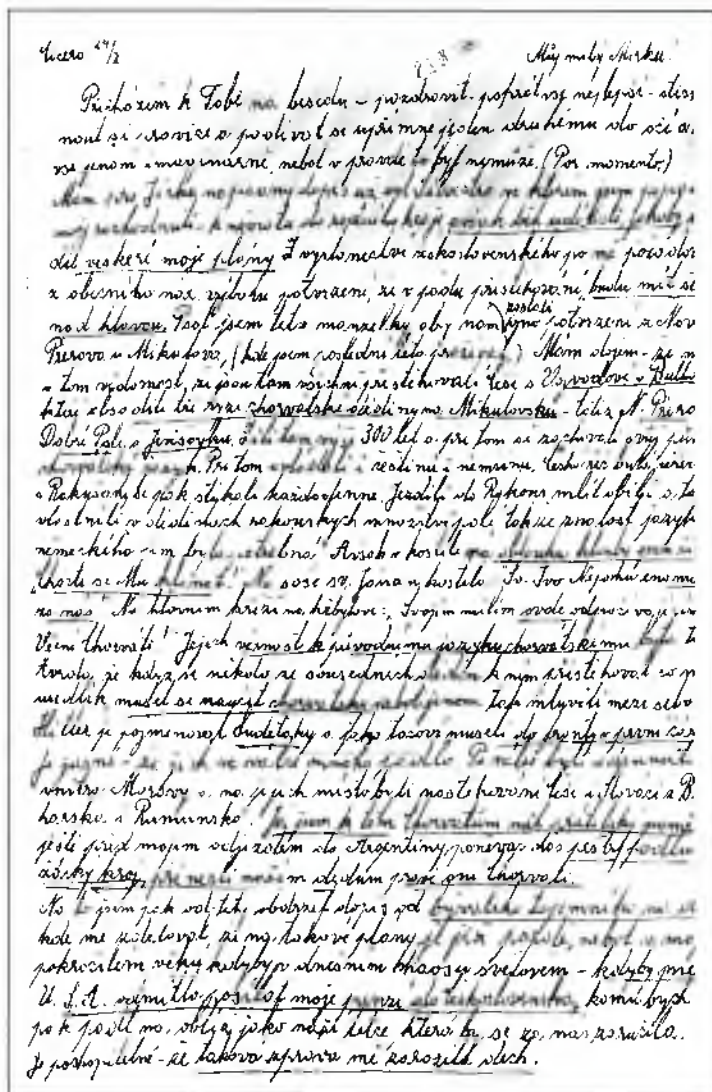
Vídeňáci se přesouvali na oslavu narozenin někdejšího československého prezidenta Tomáše G. Masaryka, uznávaného mezinárodního humanisty. Tomu jsem se velmi podívil, že velkého Čecha vybrali především Rakušané.

V noci jsme přejížděli Rakousy mezi Vídní a Prahou. K ránu jsme zastavili v Českých Velenicích. Prohlídka na celnici nebyla přísná. Jenom jsme museli sdělit, kolik vezeme zahraničních valut.

Pak se vlak rozjel krajem jihočeským. Když přišel průvodčí zkontrolovat cestovní lístky, dal se s námi do hovoru. Nemohl pochopit, proč se právě v této době vracíme do vlasti. Zajisté jsme v cizině měli určité majetky, které zde určitě mít nebudeme. Pomyslel jsem si: Nač se trudit. Jedeme do kraje, kde nebude přece bohatých ani chudých.

Praha nás uvítala ve stejné podobě, v jaké jsem ji kdysi opustil: trochu začerněná, nicméně stověžatá. Jednu noc jsme přespali v malém hotelu v Husově ulici a druhý den nasedli do vlaku směr Morava.

V Brně jsem už zahlédl několik žen ve slováckém kroji, v čizmách s mosaznými podkůvkami, které se blýskaly jako ze zlata. Následovala Břeclav a přestup na vlak jedoucí k Přerovu. Po třech stanicích jsme pak už vystupovali v rodných Lužicích.

Ukázka z dopisu Štěpána Příkazského cestovateli Miroslavu Zikmundovi

Když jsme vystoupili z vlaku, z návrší u nádraží byl tak krásný pohled, že se mně oči zalily slzami. Vesnička byla celá ustrojená, jako nevěsta v záplavě bělavých květů třešní, višní, jablek i růžových květů broskví. Vítala mě jako ztraceného syna. Vešel jsem do ní a sběhly se děti, cosi mi říkaly, štěbetaly, žadonily, ale já je neviděl ani neslyšel. Jen jsem se malinko usmíval, oči máje stále zaslzené.

Doslov

Psal se rok 2008, když mi zatelefonoval Miroslav Zikmund, zda bych neměl zájem o rukopis paměti muže, který jako jediný pronikl se svým životním osudem na stránky cestopisů Hanzelky a Zikmunda, konkrétně do kapitoly **Gringo na všechno doplatí** knihy **Tam za řekou je Argentina**, a stal se potom jejich celoživotním přítelem. Souhlasil jsem, ale dnes musím

řici, že dosti neuváženě. Netušil ani v nejmenším, co mne čeká, s jakým že to lidským osudem, vyjádřením na mnoha dosti chaoticky popsaných listech papíru (a k tomu jazykem sice půvabným, leč dnešnímu čtenáři těžko srozumitelným), budu mít pět let co do činění.

Po prvním prokousání se houštinami textu mi došlo, že základní studnici vědění o Štefinovi, jak se autorovi této knihy důvěrně říkalo, je iniciátor této mé vydavatelské štrapáce – Miroslav Zikmund.

Od něj jsem se nejprve dostal do Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Čekaly tam na mě tři tak objemné fascikly korespondence mezi Štefinem a cestovatelskou dvojicí, že nebylo v mých silách je napoprve přečíst. Selekcí provedla Pavla Michalova, za což jí patří mé vřelé poděkování.

Původní záměr byl citovat z ní v Příkazského pamětech, dovedených na začátek padesátých let minulého století. Jenže největší intenzita dopisování mezi Hanzelkou, Zikmundem a Příkazským spadá do jiných desetiletí, do let šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých. Dopisy, byť jen ukázky z nich, by čtenáře odvedly někam zcela jinam, než je časové určení v Příkazského rukou psaném vzpomínání. Jsou však bezesporu dalším cenným svědectvím o údělu člověka žijícího mimo rodinou zem, o přátelství mezi dosti rozdílnými muži, o prazvláštní době, v níž byly psány. Věřím, že se jednou dočkají zpracování.

Abychom ale nepřišli o přímé svědectví Miroslava Zikmunda, požádal jsem ho v poločase práce na projektu o vyjádření před kamerou. Ve zlínské vile mi poskytl více než hodinový prostor k rozhovoru na téma Štěpán Příkazský. Je obsahem DVD přiloženého ke knize. Již před tím v roce 2002 natočil Zikmund CD s názvem **Amerikán z Lužic na Podluží**, které je jedinečným dokladem Příkazského interpretace lidových písní.

A jaký byl života běh Štefina po tom, kdy končí v této knize jeho vzpomínky? Nejprve se stěhuje tedy zpět do republiky, už socialistické. Zhruba po deseti letech se vrací do Argentiny, odtamtud putuje do Spojených států amerických a po čase z Ameriky zase do Argentiny. Z ní pak ještě jednou a už naposled do USA, kde v roce 1993 umírá. Před smrtí ještě po roce 1989 hojně navštěvuje Československo, naposledy v půli roku 1992.

V samotném závěru práce na rekonstrukci textu mi to nedalo, abych se nevydal do Lužic a Mikulčic, opěvovaného kraje, o němž Štěpán Příkazský popsal tolik stran. Rád bych totiž spatřil za jmény mně již důvěrně známými obličej, zejména dvou jeho osudových lásek. Bylo jisté, že to bude cesta po hřbitovech.

Když jsem místo posledního odpočinku jedné z nich opravdu našel a byl nasměrován i k místům, kam Štefin za ní docházel, měl jsem pocit završení. Za každým z nás je Příběh. Jen málokdo ho má v životě tak obsáhlý, že by vydal na deset životů, a jen osud málokoho z nás bude stát za to, aby byl zrestaurován do písmenek, obrazu, zvuku. U Štěpána Příkazského (1902–1993) není pochyb. Svým životem „vyrobil“ k tomu hlavní předpoklad: odžil svůj čas na zemi tak mimořádně, že dal příklad budoucím generacím.

Michal Huvar

Vydalo nakladatelství Carpe diem 2013

Zakletá princezna

Svatý kopeček u Mikulova je tvořen stupňovitým skalnatým hřbetem, který se rozkládá od severovýchodu na jihozápad. Jihozápadní výběžek Svatého kopečku se nazývá Olivetská hora. K severovýchodu vybihající Janičův vrch byl zničen už v průběhu 19. století těžbou vápence. Na vrchol kopce vede barokní Křížová cesta s 15 zastaveními, vybudovaná v letech 1626–1723. V roce 1623 byla započata stavba barokní poutní kaple sv. Šebestiána. Kaple však roku 1672 vyhořela. Brzy poté byla tato církevní stavba od základů obnovena, přičemž jí byl dán půdorys ve tvaru řeckého kříže. Proto dnes můžeme hovořit o kostele sv. Šebestiána. V těsném sousedství stojí od roku 1631 zvonice. Přibližně 300 m SV směrem odtud se v mělkém krajinném sedle nachází kaple Božího hrobu.

Od roku 1784 se každou první zářijovou neděli na Svatém kopečku u Mikulova koná pout' k Černé Madoně mikulovské. Průvod, v jehož středu nesou krojovaná děvčata dřevěnou, slavnostně ozdobenou sochu Černé Madony mikulovské, vychází od kostela sv. Václava v Mikulově přibližně v 9:30 h. Na vrchol Svatého kopečku u Mikulova, ke kostelu sv. Šebestiána, procesí vyjde za necelou hodinu. V 10:30 h pak v kostele, nebo na prostranství za kostelem, začíná poutní mše svatá.

Podle vyprávění starších lidí stával na Svatém kopečku u Mikulova středověký hrad. V něm sídlil nerudný kníže, který byl už léta vdovcem. Kníže neměl rád společnost lidí a zabýval se černokněžnictvím. Měl dceru, krásnou a líbeznou jako růžičky, které kvetly na hradních zdech. Kvůli překrásné dívce přicházelo na hrad mnoho vznešených mladíků, aby se ucházeli o její ruku. Ale nevrly hradní pán se pokaždé přičinil, aby nápadníky zase honem vyprovodil. Leckterého z nich dívka dosti ráda viděla. Tak se poněkud začali mladenci jejich hradu vyhýbat.

Až se jednou stalo, že tam jako host zavítal polský hrabě, přítel knížete. Ten sotva princeznu zahlédl, zahorel k ní láskou a požádal knížete o její ruku. A vida! Byl prvním z nápadníků, který byl knížeti po chuti. Méně se však zamlouval dívce. Když se jí o něm otec zmínil, zbledla, vypukla v pláč a zapřísahala knížete, aby ji nenutil ke sňatku s mužem, který je jí na

Mariánská pout' na Svatý kopeček u Mikulova

první pohled proti mysli. Nepomohlo vlídné domlouvání ani hrozby, rozmrzelý nápadník odešel s nepořízenou. Slíbil však knížeti, že se na zpáteční cestě zastaví aby zjistil, jestli si to princezna nerozmyslela.

Přešly týdny, přešly měsíce, minul rok. Hrabě se nevracel, princezna se radovala, kníže zuřil. Když uběhlo 7 let a o hraběti nebylo ani slechu ani vídu, vzkypěl kníže jednoho dne takovým divokým vztekem, že zaklel svoji dceru v draka. Zakleta měla být tak dlouho, dokud se nenajde nějaký mladík, který sejme hrůznému netvorovi korunku s hlavy. To sejmutí by mělo ubohé dívce vrátit její lidskou podobu. Litoval potom kníže, když ho přešel hněv, svého prchlivého činu, ale bylo pozdě. Dovedl sice proměnit dceru v draka, ale neuměl ji pak zbavit toho hrozného zakletí.

Trápilo ho to, až konečně štván výčitkami svědomí, oblékl poutnickou halenu, vzal do ruky hůl a odešel. Šel tam, kam ho oči vedly a kam ho nohy nesly. Sám náš milý Pán Bůh ví, kam až zašel. Hrad osiřel, pustl, rozpadával se až nakonec po staletích zmizely i poslední jeho zbytky. Jen ubohá princezna se tam čas od času objevovala a objevuje. Čeká na svoje vysvobození. Pokoušeli se o ně mnozí mladí a stateční lidé, ale zatím marně. Dnes se už aspoň ví, jaké vlastnosti musí mít její budoucí osvoboditel.

Přišel jednou do zámku v Mikulově poutník z dalekých zemí a přinesl o tom zprávy. Doručil tehdejší zámecké paní starý pergamen, který mu byl svěřen k odevzdání jedním španělským knězem. Pergamen pocházel od nešťastného knížete, který zaklel svoji dceru. Na svých poutích se dostal až do Španělska a tam zemřel v klášteře. Na zažloutlém pergamentu bylo napsáno, že princeznu může vysvobodit jen mladík, vložený po svém narození do kolébky, zhotovené v noci za úplňku z dubového dřeva, vyrostlého na Svatém kopečku u Mikulova.

Zaradovala se z té zprávy soucitná zámecká paní, ale zároveň se zasmušila. Na Svatém kopečku u Mikulova rostla tehdy jenom suchá tráva, nikoliv však sebemenší stromek, natož dub, ze kterého by se dala vytesat kolébka. Leč paní nemeškala a nařídila svým lesníkům, aby ihned osázeli holé návrší dubovými stromky. Doubky už rostou. Jsou sice ještě slabé, ale časem zmohtnou. A tak se princezna, jednou po letech, snad přece jen dočká svého osvoboditele.

Podle knihy Karla Kallába: Pověsti hradů moravských a slezských připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika

Na zadní straně: Letecký pohled na Svatý kopeček a Mikulov se zámkem

